

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

VOLUME LX Nr. 27

KETVIRTADIENIS, LAPKRIČIO-NOVEMBER 1, 1979

NOV 5 1979

KAINA 25 c.

KASDIEN

Pasitikėjimas kapitalizmu eina velniop. Piniguočiai ir šiaip turčiai, turintys atliekamo kapitalo, galvotrukčiais griebia auksą. Ypač jį griebia už dolerius parduodantys naftą arabai, nes mato, kad su doleriu nebetoli nuvažiuosi.

Ir išties, doleris buvo pinigas. Daugelio šalių valiutos krito, o doleris laikėsi kaip mūras. Būdavo, kur su doleriu pasisuksi,—neprapsi. Bet tie laikai praėjo. Atėjo aukso gadinė. Štai jį ir griebia, kas tik turi atliekamą dolerių ir kitos nepastovios valiutos.

o o o

Ką popiežius Jonas Povilas II turėjo užąntyje, kai lankėsi čia pas mus Amerikoje, sunku pasakyti. Tačiau jo pasisakymai Jungtinėse Tautose prieš ginklavimą ir už taiką pasaulyje, Niujorke Stadiume pasisakymai už skurdžius, ar Čikagoje 18-oje apylinkėje už beteisius meksikiečius, pažangiam žmogui yra priimtini.

Nežinau kaip kitur, bet čia Čikagoje, popiežius pasirodė, jog yra ir nemažas lenkomanas, tuo pačiu metu ir gudrus politikierius.

Lietuviai nacionalistai ir reaktiniai klerikalai vargiai ko gero iš jo susilauks, nors jam ir plojo.

o o o

Žengiame į recesiją, drauge su ja lygiagrečiai didėja ir infliacija. Prez. Carterio administracija prieš šias negeroves neva kovoja. Bet dėl Rezervų banko ėjimų brangėja paskolos, mažėja darbų, pramonininkų ir korporacijų pelnai didėja, brangėja viskas.

Konservatyvūs ekonomistai ir administracija svieta ramina, jog ilgai taip nebus. Sveikesnio proto ekonomistai netgi ir biznio rateliai aliarmuoja, kad bus nejuokai, recesija bus daug didesnė, negu buvo numatyta, nedarbas pašoksis virš 8 procentų.

Ir kodėl taip? Tik durnas nesupranta, jog už visa tai kaltas išsipūtęs karinis biudžetas ir neapsakomi korporacijų pelnai.

o o o

Lietuvoje šiemet didelės iškilės. Vilniaus universitetas švenčia 400 metų jubiliejų. Apie šias iškilmes ten žino visi—ir senas ir jaunas, ir mokytas žmogus ir 4 klases baigęs darbininkas.

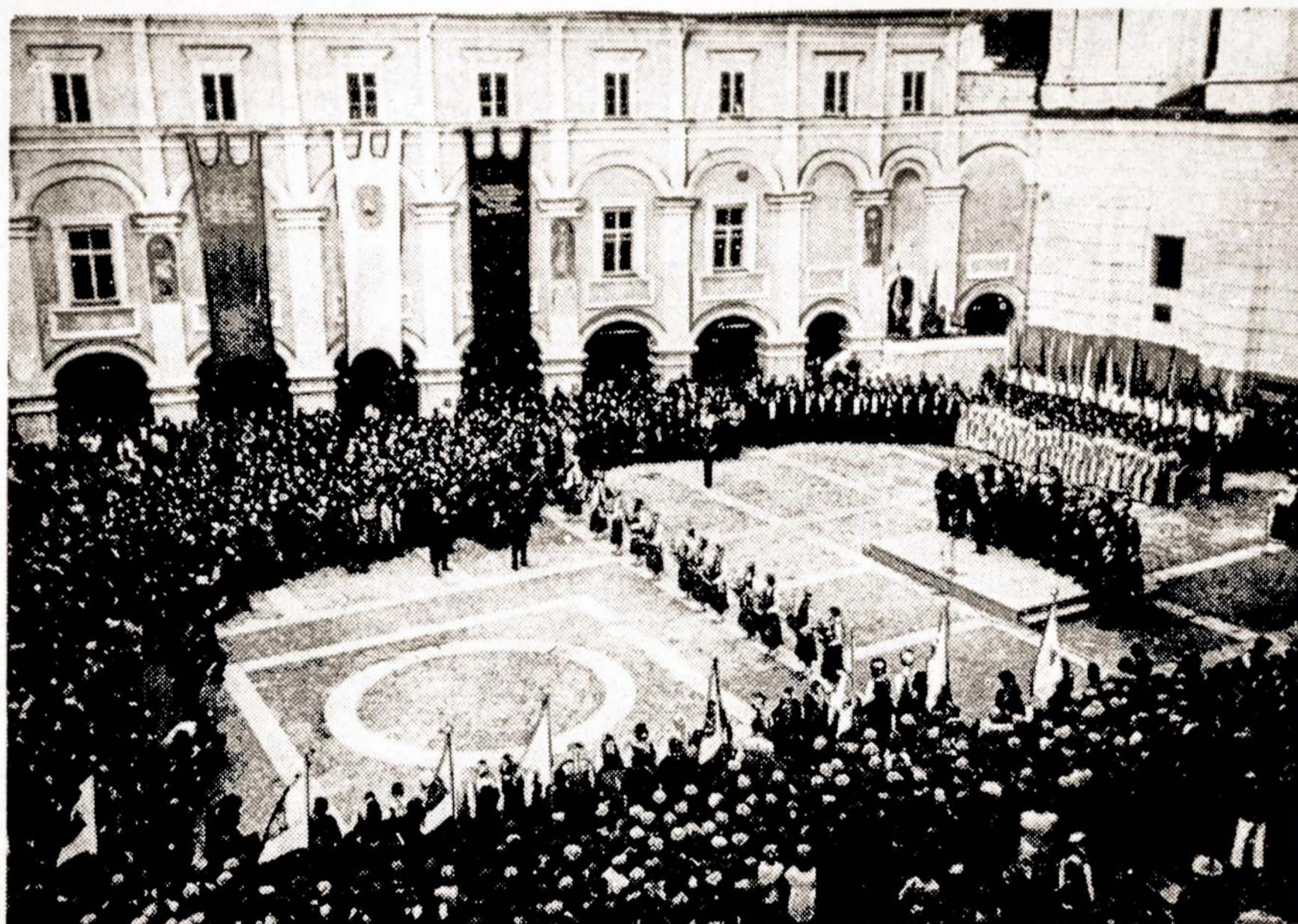
Pagrindinės iškilės vyko net keturias rugsėjo dienas (19-22). Jubiliejaus renginiuose dalyvavo kaip iš socialistinių šalių, taip ir Vakarų delegacijos, mokslininkų ir šiaip svečių. JAV pažangiems lietuviams iškilėse atstovavo plačiai mums žinoma Ksavera Karosienė.

Visa Lietuva pergyveno ir pergyvena džiaugsmo ir pasididžiavimo dienas.

o o o

Džiugi žinia. Vilniuje išėjo Vinco Andriulio knyga "Didis pašaukimas" ir Jono Milerio-Džukelio kny-

Vilniaus universiteto jubiliejus pažymėtas iškilmingai

Universiteto Didžiajame kieme įvyko jubiliejaus iškilmingo minėjimo inauguracija.

NUOTRAUKOJE: VVU nusipelnęs dainų ir šokių ansamblis pradeda inauguracijos iškilmes.

Kiekvieno žmogaus gyvenime yra dienų, kurios iširėžia atmintin visam amžiui. Ir labiausiai įsimintinos tos, kurios susijusios su tauta, jos kultūros, mokslo, švietimo reikšmingiausiais etapais. Tada šventė tampa nacionaline.

Tokias dienas Tarybų Lietuva pergyveno rugsėjo viduryje, kada Vilniaus universitetas pažymėjo 400 metų jubiliejų. Tai buvo šventė, kokią retas beprisimena.

Visos Vilniaus gatvės, atrodo, vedė vien tiktai į senamiestį. Čia, pačioje miesto širdyje, vos keli šimtai metrų nuo Katedros aikštės

ga "Metai ir bendražygiai". Abi knygos išleido "Minties" leidyklos "Gintaro" redakcija, kurios vedėju yra plačiai Amerikos lietuviams žinomas Vytautas Kazakevičius.

Amerikos pažangiems lietuviams yra ko pasidžiaugti, kad Amerikoje pažangių lietuvių nueito kelio laiko dulkės neužpusto. Jis paliekamas visiems laikams atminti pačių Amerikos pažangių lietuvių visuomenininkų parašytose knygose, išvystančiose pasaulį Lietuvoje.

o o o

Mieli skaitytojai, ypač čikagiečiai, pažymėkite savo kalendoriuose lapkričio (November) 4 dieną. Tą dieną "Vilnis" salėje vyks Didžiosios Spalio revoliucijos minėjimas, kuriame bus vaišės banketo formoje.

Didžioji Spalio revoliucija atvėrė duris pasaulio žmonijai į laimingesnį ir šviesesnį gyvenimą. Dalyvausime visi šios šventės minėjime.

S. J. Jokubka

ir nuo senojo Gedimino pilies bokšto, kiekvieną pasitikdavo atnaujintas centrinių universiteto rūmų ansamblis. Vien jo remonto darbams valstybė išleido 11 milijonų rublių. Taip dailiai universitetas neatrodė nė vieną dieną per visą 400 metų istoriją.

Jubiliejaus išvakarėse išėjo iš spaudos trečiasis "Universiteto istorijos" tomas. Jis skirtas tarybiniam universiteto laikotarpiui. Leidinyje pateikti skaičiai ir faktai taip apibūdina šiandieninį universitetą: jame dabar mokosi apie 17 tūkstančių studentų. Kiekvienas 84 respublikos gyventojas yra universiteto auklėtinis. Daugiau kaip pusė Tarybų Lietuvoje dirbančių mokslo daktarų ir kandidatų taip pat paruošti universitete. Du trečdaliai respublikos mokslininkų yra baigę universitetą. Čia vystomi moksliniai tyrimai plačiai žinomi visame pasaulyje. Vilnius yra didžiausias pasaulyje baltistikos centras, jame susikūrė originalios ir plačiai pripažintos matematikos, puslaidininkų fizikos, medicinos mokslų kryptys. Vilniaus universitetas apdovanotas dviem TSRS ordiniais—Darbo Raudonosios vėliavos ir Tautų draugystės.

Būtent pastarasis apdovanojimas ir buvo įteiktas universiteto kolektyvui iškilmingo minėjimo metu, kuris rugsėjo 21 d. įvyko Vilniaus operos ir baletų teatre. Ordiną įteikė Lietuvos KP CK pirmasis sekretorius P. Griškevičius.

Į minėjimą buvo atvykę visu Tarybų Sąjungos universitetų vadovai, daugelio kitų šalies aukštųjų mokyklų atstovai, svečiai iš 27 užsienio aukštųjų mokyklų. Universiteto profesorius, dėstytojus, studentus pasveikino vienas įžymiausių šių dienų pasaulio mokslininkų, TSRS Mokslų Akademijos Prezidentas A. Aleksandrovas, penkių milijonų tarybinių studentų linkėjimus seniausiai šalies aukštajai mokyklai perdavė TSRS Aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministras V. Jeliutinas, UNESCO aukštojo mokslo sekcijos vadovas T. K. Balbiras, Nobelio premijos laureatas akademikas N. Basovas ir kt.

Universiteto jubiliejaus iškilmes vyko tris dienas. Jų išvakarėse Antakalnyje, kur statomas studentų miestelis (jame jau mokosi ir dirba apie 10 tūkstančių studentų),

Tęsiama 2 pusl.

ČESIŪNAS ATSAKO Į ŽURNALISTŲ KLAUSIMUS

Vilnius.—Lietuvos TSR užsienio reikalų ministerijoje įvyko spaudos konferencija, kurioje padarė pareiškimą Tarybų Sąjungos sportininkas Vladislovas Česiūnas—Tarybų Sąjungos sportininkas Vladislovas Česiūnas—keleto irklavimo pasaulio pirmenybių nugalėtojas, olimpinis čempionas. Atsakydamas į užsienio ir Tarybų Sąjungos žurnalistų klausimus, Česiūnas patvirtino, kad jis savo iniciatyva kreipėsi į Tarybų Sąjungos ambasadą Vokietijos Federatyvinėje Respublikoje, prašydamas padėti jam grįžti į tėvynę. Tarybų Sąjungos ambasada patenkino Česiūno prašymą. Dabar jis vėl dirba treneriu.

V. Petkevičienė

VILNIS

Lithuanian Peoples Bi-weekly

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

Uždavinys įsidėmėti ir nepamiršti

Pasaulio taikos trokštanti žmonija yra už SALT sutartį, didžiųjų šalių vadovai irgi, netgi ir popiežius. Prieš sutartį viešai blauna tikrai Kinijos maoistai, reakcinių jėgų šulai ir jų šūkšlės, savo fašistines ir hitlerines uniformas pakeitę kitokiomis.

Prez. Carterio ir Leonid Brežnevo pasirašyta sutartis, ilgai trukusiose JAV ir TSRS derybose pripažinta, jog vienai ir antrai pusei priimtina kaip žingsnis į pasaulinės taikos garantiją.

Bet prez. Carterio ir Leonid Brežnevo po sutartim padėti parašai dar nereiškia, kad sutartis jau galioja. SALT II sutartį dar turi ratifikuoti abiejų šalių parlamentai. TSRS Aukščiausiojoje Taryboje sutartį tik sveikina, JAV kongrese ant jos spaudo. Reakcininkai kelia didžiausią triukšmą, ieško visokių priekabių, kad tik būtų neratifikauta.

Ką jie turi užantyje kaišiodami pagalius sutarties ratifikavimui, kiek nors šviesesniai protui aišku kaip ant delno. Jie neatstovauja tautai, kurios 80 procentų už sutarties ratifikavimą, jie atstovauja interesams, kurie tunka iš nesugyvenimo su TSRS ir ginklavimosi varžybų. O kad nesugyvenimas su TSRS ir ginklavimosi varžybos veda prie savizudystės bei pasaulio sugriovimo branduoliniu karu, jiems tai nesvarbu. Svarbiausia jiems kas yra šiandien, o rytoj nors ir pekla.

Ratifikuos ar neratifikuos sutartį, bet kiekvieno doro amerikiečio uždavinys tuos senatorius ir šiaip politikierius, kurie kaišioja sutarties ratifikavimui pagalius, įsidėmėti ir neužmiršti jų. Per rinkimus jie prašys balsų, bet lai gauna tik iš tų, kurių interesams jie atstovauja.

Kubiečiai ir lietuviai

Nemažos lietuvių kolonijos emigracijoje, nemažesnės yra ir kubiečių. Kaip lietuviai, taip ir kubiečiai svetimuose kraštuose yra užkrėsti reakciniais gaivalais. Lietuviai reakciniai nacionalistai gvoltu šaukia prieš tarybinę santvarką Lietuvoje ir Nemuno krašte tautai, pasirinkusiai socialistinį kelią, nei per jotą nelinki gero. Kubiečiai reakcininkai taip pat kuo griežčiausiai nusistatę prieš prez. Fidel Castrą ir socializmo statybą laisvės saloje. Kaip vieni, taip antri, yra nepermaldaujami antikomunistai, visa esybė atsidavę šmeižimui ir spardymui savo gimtosios žemės ir kasimui duobės ten augančiam socializmui.

Tačiau kaip bekalbėtumėn, kubiečių emigracijoje inteligentijos požiūris į savo socialistinę tėvynę visiškai kitoks, negu musiškių nacionalistų požiūris į socialistinę Lietuvą. Kubiečių emigracijoje elitas rado kelią dialogui su socialistine Kubos vyriausybe. Praeitų metų pabaigoje iš emigracijoje gyvenančių kubiečių atstovų ir socialistinės Kubos vyriausybės atstovų tapo sudarytas jungtinis vadinamas "75 komitetas", kurio tikslas—siekti emigracijoje gyvenančių kubiečių sugyvenimo su savo socialistine gimtine. Dėka šio komiteto, šiemet iš įvairių pasaulio kraštų Kubą aplankė virš 60,000 kubiečių ir numatoma, kad iki metų pabaigos aplankys dar 40,000. Dėka komiteto, vyksta Kubon paviešėti emigrantų kubiečių jaunimas, senimas ir netgi ištisos šeimos. Neseniai lankėsi emigrantų kubiečių artistų, intelektualų delegacijos, kelios turistinės grupės smulkių biznierių. Po komiteto susiorganizavimo šiemet jau lankėsi dvi dvasininkų grupės. Gausiausia buvo Dominikos respublikoje ir Portorike gyvenančių kubiečių kunigų grupė, net 24 kunigai, kuriems vadovavo Dominicos vyskupas Roque Adame Rodriguez.

O kaip yra pas mus lietuvius? Nacionalistų inteligentų elitas piktu reakcininku užglušintas. Ne tik piestu stojasi prieš dialogą su socialistine Lietuvos vyriausybe, o ir prieš kontaktus su oficialiomis Lietuvos organizacijomis bei vyriausybės įstaigomis. Gi aršieji reakciniai nacionalistai nusistatę netgi prieš turistų keliavimą į Lietuvą. Norėdami paslėpti pyktį, stato sąlygą: nuvykus pasimatyti tik su giminėmis ir pažįstamais, o daugiau nieko. Jeigu koks inteligentiškesnis žmogus nuvyksta ir ten prasitaria žodeliu kitu palankiau apie visapusišką Lietuvos gyvenimą, tai emigracijoje reakcininkai prieš jį sukelia didžiulį kačių koncertą. Apie delegacijų siuntimą nėra nė kalbos, išskiriant vieną kitą inteligentų turistinę grupę.

Pas kubiečius, kaip matome, yra kitaip. Kubiečiai reakcininkai neturi reorgų bataliono. Kubiečiams reakcininkams talkininkauja Vašingtono reakciniai politikieriai rateliai. Musiškiečiai reakciniai nacionalistai tokios talkos irgi siekia, bet jiems niekas neišeina. Palikta jiems tik džiaugtis, kad Vašingtonas Lietuvos įsijungimo į TSRS nepripažįsta. Na, nabagai ir "laisvina", lošdami politinių komedijantų roles.

— Nėra nieko liūdnesnio už gyvenimą moterų, kurios mokėjo būti tik gražios.
A. Fontanelis

Nuo akiplėšos iki bailio—tik vienas žingsnis.
E. Hemingvejus

Mokslo ribos panašios į horizontą: kuo labiau prie jų artėji, tuo labiau jos tolsta.
P. Buastas

— Žmogus gali visa, ko jis tik panori, bet jis turi norėti tikrai, ką jis gali.
J. V. Getė

— Tikintieji dievą susikuria toki, kokie jie yra patys: gerieji susikuria gera, blogieji—bloga.
Ž. Ž. Ruso

— Yra nusikaltimų, kurie neišperkami,—tai tėvynės išdavimas.
P. Buastas

APŽVALGOS

PONIA EMILJA ČEKIENĖ

Clevelando tautininkų "Dirvos" Emilija Čekienė rašydama apie Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos paskelbtus 1979 metus "Tarptautiniais Vaikų Metais", kad jau pila, tai pila, stačiai iš peties, kaip Tarybų Sąjungoje negailestingai elgiamasi su vaikais, o Lietuvoje, girdi, vaikai diskriminuojami mokyklose, tardomi už religinius įsitikinimus ir t. t. Pylos duoda ir socialistiniam Vietnamui už vaikų badu marinimą, žudymą kartu su tėvais bėgant. Neaplenkia Emilija Čekienė ir Irano, kur liaudis nuvertė reakcinį šacho režimą, kur, anot jos, tūkstančiai vaikų liko be savo globėjų tėvų, žiauriai nužudyti be jokio nusikaltimo. Tačiau kokias kančias šiais "Tarptautiniais Vaikų Metais" vaikai kenčia vadinamam Emilijos Čekienės laisvajame pasaulyje, ji tyli.

Gal poniai Emilijai Čekienei jos vadinamam laisvajam pasaulyje viskas kaip sviestu patepta, bet jeigu ji sielotūsi ir jos vadinamo laisvojo pasaulio vaikų gyvenimu, kaip "sielojasi" socialistinių kraštų vaikų gyvenimu, čia pat Amerikoje pamatytų kaip varguomenės vaikai gyvena, nežiūrind kad Amerika turtingiausia šalis pasaulyje. Netgi pačiame New Yorke, jeigu ji pavaiškintų po negrų ir varguomenės getus arba automašina pakeiliatų į Floridą per pietines valstijas, ponija Čekienė savo akimis pamatytų šimtus vaikų dideliais pilvukais, laibutėmis kojytėmis, pusalkanius, nuskurusius, apie mokyklą nesapnuojančius.

Bet nereik tu baiku, ponija Čekienė vargiai ar su pagaliu nuvarysi į negrų ar varguomenės rajonus pasiteirauti apie vaikų gyvenimą. Jai jie nerūpi. Jai "terūpi" tik socialistinių kraštų vaikų gyvenimas.

NEIŠMANO NĖ BIESO

Nelaimingi "Naujienu" skaitytojai gal ir nesuvokia, kad jų redaktorius tarptautinės politikos labirintuose neišmano nė bieso, bet kiek daugiau apsiskaitusiam ir politiniu atžvilgiu atviresnėmis akimis žmogui tai aišku kaip dienos šviesa, kad jis tarptautinės politikos klausimuose yra semianalfabetas. Ypač jis tokiu pasirodė rugsėjo pradžioje vedamuosiuose savo komentarais apie Vašingtone kilusią krizę dėl tu 3,000 tarybinių karių Kuboje.

Visų pirma "Naujienu" redaktoriaus spalio 1 dienos laidoje išpyškino, jog "prezidentas klausytojams įrodė, kad aukščiausi sovietų pareigūnai melavo, pareikalavo, kad Maskva atšauktų visas sovietų karo jėgas iš Kubos. Ir "kalbos pabaigoje prezidentas patars rusams galimai greičiau atitraukti karius iš Kubos... Amerika netoleruos jokių sovietų karių Kuboje ar kurioje kitoje Amerikos teritorijoje".

Na, ir kas išėjo! Prezidentas nei įrodė, kad aukščiausi sovietų pareigūnai melavo, nei patarė galimai greičiau atitraukti karius iš Kubos.

Jeigu "Naujienu" redaktorius nors kiek orientuotūsi tarptautinės politikos labirintuose, nebūtų taip rašęs nė už jokių pinigų. Nes aiškiai davėsi suprasti, kad dėl tu 3,000 tarybinių karių Kuboje triukšmą sukėlė Vašingtono reakcininkai, tikslu kenkti ratifikavimui senate SALT sutarties, o ne dėl to, kad ten yra 3,000 tarybinių karių.

"SVIESOS" NUMERIS

"Laisvė" praneša, kad jau turime Lietuvių Literatūros Draugijos leidžiamą "Sviesa" šių metų trečią numerį. Jame randame šiuos skaitytojų dėmesio vertus straipsnius:

B. Raguočio "Iš JAV lietuvių kultūros istorijos, kaip kūrėsi LLD", G. Raguotienės "Vilniaus universiteto biblioteka", A. Liepsnonio "Niekad nepamiršiu", Vinco Lauraičio "Kaip caro tarnai išniekino V. Kudirkos paminklą", Romo Batūros "Nauji atradimai Vilniaus pilyje", Antano Aukštaičio "Nuo 'Naujos Gadynės' iki 'Sviesos'", Akad. Vlodo Niunkos "Žingsnis pirmyn ar atgal", V. Gulmano "Jonas Bendorius ir Marijampolė", Kęstučio Balčiūno "Iš vaistinių istorijos Lietuvoje", Vinco Lauraičio "Ilgai A. Strazdelis prisiminė gražiąją Zemaitiją" ir Rūtos Zalnieraitės "Vilniaus firma siūlo".

(Atkelta iš pirmo puslapio)

vėliau jų skaičius padvigubės), atidaryta skulptoriaus K. Bogdano skulptūrinė kompozicija "V. Leninas ir V. Kapsukas". Ji primena didžiojo proletariato vado ir žymaus lietuvių tautos revoliucionieriaus susitikimą. V. Mickevičiaus-Kapsuko vadovaujama vyriausybė, įgyvendinama lenininius liaudies švietimo principus, 1919 metais po 87 metų pertraukos atkūrė caro uždarytą Vilniaus universitetą.

Išpūdinga buvo Universiteto 400 metų jubiliejaus inauguracija. Didžiajame universiteto kieme susirinko studentai, dėstytojai, profesoriai, svečiai. Sventės dalyvius pasveikino universiteto rektorius profesorius J. Kubilius. Kieme buvo iškilmingai atidengtos paminklinės lentos žymiesiems universiteto dėstytojams ir auklėtiniams, buvusiems jo vadovams. Buvusioje Jono bažnyčioje, kur prieš devynerius metus įrengtas pažangiosios mokslo minties muziejus, atidaryta jubiliejinė paroda "Vilniaus universitetui 400 metų".

Rugsėjo 21-osios vakare, tuojau pat po iškilmingo minėjimo Operos ir baleto teatre, prasidėjo šventinė studentų eiseną. Universiteto gatvę, Katedros aikštę, Lenino prospektą, Sierakausko ir Ciurlonio gatves užpildė beveik 100 tūkstančių žmonių. Eisenoje dalyvavo visi universiteto profesoriai, dėstytojai, studentai, tarnautojai. Karnavalas truko beveik tris valandas.

Universiteto 400-sioms metinėms buvo skirta jubiliejinė mokslinė konferencija, trukusi tris dienas. Tarybų Sąjungos ir užsienio mokslininkai apžvelgė Vilniaus universiteto vaidmenį vystant mokslą ir švietimą, jo mokslininkų įnašą į pasaulinį mokslą. Pranešimus padarė specialiojo vidurinio mokslo ministras V. Jeliutinas, VDR Mokslo Akademijos Prezidentas V. Seleris, Latvijos, Baltarusijos, Odesos, Kijevo ir kitų šalies aukštųjų mokyklų rektoriai, svečiai iš Lenkijos, Čekoslovakijos, VDR, Kongo, Suomijos ir t. t.

O užsibaigę jubiliejinės iškilmes studentų koncertu Vilniaus Sporto rūmuose. Jame dalyvavo visų respublikos aukštųjų mokyklų saviveiklininkai, koncertą stebėjo apie 5 tūkstančius žiūrovų, jį transliavo respublikinė televizija.

Vilniaus universitetas pradėjo penktąjį savo gyvenimo šimtmetį. Atjaunėjusi, pagražėjusi ir sustiprėjusi senoji Alma Mater ir toliau tarnaus savosios tautos, visos žmonijos pažangos labui. V. Bučelis

Vilnis, lapkričio 1

Miestas Aukštaitijos centre

Iš kurios pusės atvažiuotum į Uteną, kiekvieną kartą dėmesį atkreipia nauji šio Aukštaitijos miesto bruožai. Žiūrėk, miesto panoramoje atsirado daugiaaukščių namų kvartalas, į aukštį stiebiasi naujos gamyklos korpusai. Per pastarąjį dešimtmetį pramoniniame miesto rajone stoji rikiuotė didžiuliai M. Melnikaitės trikotažo ir galanterijos gamybinio susivienijimo korpusai, Mėsos ir Alaus kombinatai, Pieno miltelių, Laboratorinių elektros krosnių gamyklos, baigiama statyti įmonė, kurioje per metus bus sutaisoma 15 tūkstančių dizelinių variklių, kyla dar viena, kurioje bus remontuojamos traktorių "Belarus" važiuoklės.

Todėl juokinga, užsukus į turtinę miesto kraštotyros muziejų, skaityti viename trisdešimtųjų metų leidinyje apie Uteną tokias eilutes: "Neatpažįstamai išaugo pramonė: veikia trys malūnai, odų dirbtuvės, dvi limonado įmonės..." Juose nepakakdavo darbo nedidelio prieškarinio miesto gyventojams, o šimtai valstiečių, kurių negalėjo išmaitinti nederlinga šių apylinkių žemė, išvažiuodavo į kitas apskritis tiesti kelių, kiršti miškų. Vien trikotažininkų dabar Utenoje yra keleriopai daugiau, negu visos anuometinės "pramonės" darbininkų.

Ypač moderni ir labai mechanizuota Pieno miltelių gamykla. Per pamainą čia pagaminama dvidešimt penktos tonos pieno miltelių, dvidešimt dvi tonos sviesto, penkiasdešimt tonų nenugriebto pieno produkto. Visi technologiniai procesai šioje gamykloje kompleksiskai automatizuoti.

Kasmet tobulėja gamybos technologija, gerėja gaminių kokybė Laboratorinių elektros krosnių gamykloje. Krosnys su Utenos gamyklos ženklu, kiti įrenginiai dirba ne tik visose sąjunginėse respublikose, bet ir dvidešimt aštuoniuose užsienio valstybėse.

Siuolaikinės Utenos pramonės pirmagimys—didžiausiam Pabaltijyje trikotažo fabrike išleidžiama daugiau kaip šimto fasonų gaminiai, jo metinės produkcijos vertė viršija 50 milijonų rublių. Atsiliepiami iš sąjunginių mugių rodo, kad uteniškis trikotažas nenusileidžia geriausių šalies imonių gaminiams.

Moderniausias bei didžiausias Pabaltijyje ir alaus kombinatas, tik prieš porą metų pradėjęs savo gamybinę veiklą. Profesijos paslapčių pasimokę iš čekų, uteniškiai aludariai jau tiekia pagal savo receptus padarytą šešių rūšių alų, vaisvandenių. Kitamet vartotojai gaus per septynis milijonus dekalitru—daugiau kaip pusę dabar Lietuvoje gaminamo alaus ir pustrėčio milijono dekalitru vaisvandenių.

Ne vien pramonės rajonas stebina statybų užmojais. Mieste yra keli nauji gyvenamieji mikrorajonai, kuriuose įsikūrė tūkstančiai uteniškių. Vienas gražiausių ir jauniausių—Aukštakalnis—išaugo šiame penkmetyje. Per dešimt metų Utenos gyventojų skaičius padidėjo keturiolika tūkstančių žmonių.

Neseniai mieste iškilo naujas prekybos centras, pašto rūmai, trys nauji lopšeliai-darželiai, vidurinė mokykla. Dabar jaunieji miesto gyventojai mokosi penkiose vidurinėse mokyklose, yra Politechnikumas ir Medicinos mokykla.

Vilnis, lapkričio 1

Liaudies valdžios keliu

Nuo šių metų liepos 18 dienos, kada Sandino nacionalinio išvadavimo fronto patriotai galutinai išvijo diktatorių Somosą ir jo bendrininkus ir paėmė valdžią, praėjo ne daug laiko. Tačiau jo užteko, kad Nikaragvos liaudis pajustų laisvės vertę. Nuversta nekenčiama Somosos diktatūra, visiškai likviduotas diktatoriaus politinis, juridinis ir represyvinis aparatas, saugojęs jį. O dar taip neseniai Somosos režimas be atodairo žudė patriotus, kovojusius už Nikaragvos laisvę, gyvus užkasinėjo į žemę, iš malūnsparnių mėtė į veikiančių ugnikalnių kraterius, pūdė kalėjimuose. Tūkstančių krauju aplaistyta Nikaragvos liaudies laisvė, todėl ji tokia brangi, ir visos patriotų jėgos pasiryžusios apginti iškovojimus. Gynusi diktatorių "Nacionalinė gvardija" paleista. Sukurtos kitos pajėgos, kurios su ginklu rankose stovės iškovojimų sargyboje.

Dabar visi Nikaragvos gyventojai pirmą kartą istorijoje turi demokratines laisves ir teises. Darbo žmonės pirmą kartą istorijoje gavo teisę dalyvauti šalies valdyme. Žemė tapo jų dirbančių nuosavybe. Turtai, kuriuos pasinaudodamas darbo žmonių prakaitu susikrovė diktatorius,—dabar liaudies nuosavybė. Nacionalizuoti bankai.

Liaudies valdžia rūpinasi sukurti tokį socialinį-ekonominį šalies gyvenimą, kuris patenkintų daugumos—neturtingųjų ir išnaudojamųjų lūkesčius. Suprantama, kad tokia liaudies valdžios veikla erzina tiek kontrrevoliucines jėgas, kurios nuo liaudies keršto pasislėpė Hondure, Gvatemajoje ir JAV, tiek kelia nerimą Amerikai, kuri visą laiką rėmė diktatorių Somosą.

JAV jau ne kartą įsitikino, kad ankstesnė jos politika nacionalinio išvadavimo judėjimo atžvilgiu šiems laikams netinka, todėl griebiasi kitos taktikos. Prezidentas Dž. Karteris priėmė Nikaragvos delegaciją, kuri atvyko į Niujorką dalyvauti SNO Generalinės Asamblėjos XXXIV sesijoje. Kaip pranešė oficialūs Baltųjų rūmų asmenys, prezidentas pareiškė viltį, kad Nikaragva "įveiks ekonominius sunkumus" ir stos į "pluralistinės demokratijos" kelią. Suprantama, Vašingtonas nori Nikaragvą nukreipti vadinamuoju "nuosaikiu keliu", kad susilpnintų liaudies pergales įtaką kitoms Centrinės Amerikos valstybėms, kur JAV remiami tebesilaiko diktatoriniai režimai. Tačiau manevrai, kaip jie bebūtų dangstomi gražiomis frazėmis, manevrais ir lieka. Kaip viename mitinge pareiškė Nikaragvos vidaus reikalų ministras Tomas Borchas Martinesas, "tegu niekad neabejoja; mūsų liaudis, brangia kaina užmokėjusi už pergalę, sugebės apginti savo valdžią ir žemę, kurioje palaidotas nacionalinis didvyris Augusto Sesaras Sandino".

Apolinaras Sinkevičius

Puošiasi Utena ir žaliuoju rūbu. Gerokai ūgtelėjo pačių rankomis pasodintos eglaitės ir pušaitės Vyžuonačio bei Dauniškio ežerų pakrantėse. Melioratoriai užtvėnkė Rašės upelį, ir atsirado Klovinų ežeras, tapęs mėgstama uteniškių poilsio vieta. Netoli miesto, "Lenino keliu" kolūkiu valdose ant Krašunos upelio įrengiamas dirbtinis ežeras. Jo vanduo ne tik drėkins daržovių plotus, bet ir papuoš kraštovaizdį, bus graži poilsio vieta.

A. Norvaišas

TO JIE, AIŠKU NEŽINO IR NEPASTEBI . . .

Faktas: "demokratiname" Salvadore, kurio valdžią myli Amerikos "kovotojai už žmogaus teises", nes ji negailestingai persekioja komunistus, į vieną bažnyčią įsibrovė teroristai ir nušovė katalikų kunigą, kuris smerkęs krašto diktatoriaus kruviną politiką.

Atrodo, jog pats dievas liepė "Draugui", "Darbininkui" ir kitiems užsienio lietuvių kunigų laikraščiams pasmerkti tokį barbariškumą, demaskuoti tokią valdžią. Tuo labiau, kad tose Lotynų Amerikos valstybėse, kur valdo tironai ir despota, Vašingtono "vardan žmogaus teisių" gerbiami, globojami, tokie įvykiai pasirodo nėra atsitiktiniai ar pavieniai: nužudomi, žiauriai persekiojami ten ne tik kunigai, bet ir vyskupai, jeigu jie tik nesutinka su despotiška tvarka, jeigu jie tik pagali kenčiančių savo tautos žmonių . . .

Bet ne! Tyli dėl to "patriotų" kunigai. Negali išsižioti, nes reikės antikomunistus pasmerkti, o jei yra antikomunistas, kad ir žmogėdra, kad ir pats Liuciperis, mūsų šventi tėveliai jo nesmerks.

Be to, jeigu ir pajustų jie sąžinės graužimą, vis tiek nesmerktų, nes

"neturi" laiko: jų burna pražiota tik dėl tariamų kančių, kurios neva tenkančios Lietuvos kunigams. Ka ten koks doro Lotynų Amerikos kunigo nužudymas, ka ten katalikų persekiojimas Airijoje ir panašūs dalykai, jeigu kažkurioje Lietuvos parapijoje davatkėlė ar politikuojantis, ne savo darbu užsiimantis kunigas buvo Tarybų valdžios paprašytas laikytis įstatymų . . .

Nesistebėkime tokia veidmainyste. Ir seniai nesistebime. Marijonų ir pranciškonų redaktorai tikėjimo ir laisvės reikalus supranta tik pagal savus kriterijus: viskas tinka, kas prieš komunizmą. Ir doras lietuvis, ir profesijos kolega—kitautis turi būti linčiuojami, jeigu jie nepritaria karingai politikai be gailėsio ir be skrupulų kautis prieš komunizmą. Čia nei tautinio, nei profesinio solidarumo nepripažįstama—čia tik aklas, sakyčiau, žvėriškas solidarumas su pačiomis nežmoniškiausiomis jėgomis, su dievo sukurtam pasauliui sunaikinimu grasinančio ginklavimosi varžybų šalininkais, su tautų nekenčiamais tironais.

Koks baisus, koks išsigimęs mentalitetas!

K. Vilnietis

1979— tarptautiniai vaikų metai

SVIESI, TURINGA VAIKYSTĖ

Tarybų Lietuvoje dabar veikia daugiau kaip tūkstantis vaikų lopšelių-darželių. Tai ne tik didelė parama jaunoms šeimoms. Ikimokyklinėse įstaigose vaikai gražiai auklėjami, jų vaikystė šviesi ir turininga.

Šias įstaigas dabar lanko per 135 tūkstančius vaikų, ir šis skaičius sparčiai didėja. Dideliame ar mažame mieste būtų statomas naujas mikrorajonas arba kvartalas, viena iš pirmųjų visuomeninių įstaigų, svingingai atveriančių naujakuriams duris, yra vaikų lopšelis-darželis. Šias vaikų įstaigas taip pat stato savo lėšomis įmonės ir fabrikai, kolūkiai ir tarybiniai ūkiai. Vaikų lopšelių-darželių statybos užima reikšmingą vietą tiek valstybės, tiek darbo kolektyvų socialinėse programose. Jomis nuolat rūpinasi liaudies švietimo organai ir profsąjungos.

Ikimokyklinėse įstaigose vaikus prižiūri specialius mokslus baigę pedagogai, medikai, kulinariai. Vaikų lopšeliai-darželiai jaukiai įrengti, aprūpinti specialiais baldais, žaislais, žaidimų aikštelėmis, o neretai ir plaukymo baseiniais. Kiekvieno vaiko išlaikymui čia per metus išleidžiama po 450-500 rublių, keturis penktadalius jų apmoka valstybė.

Daugelyje Tarybų Lietuvos miestų jau yra tiek lopšelių ir darželių,

kad į juos gali atiduoti savo vaikus visi norintys. Kaimuose jų kol kas trūksta.

Pernai T. Lietuvoje buvo numatyti papildomi darbai vaikų lopšelių ir darželių skaičiui kaime didinti. Buvo nutarta plačiau panaudoti jų statybai tiek valstybės, tiek ūkių lėšas, kad iki 1980 metų pabaigos kaimo ikimokyklinės įstaigos lankytų nemažiau kaip 20 tūkstančių vaikų, arba dvigubai daugiau negu penkmečio pradžioje.

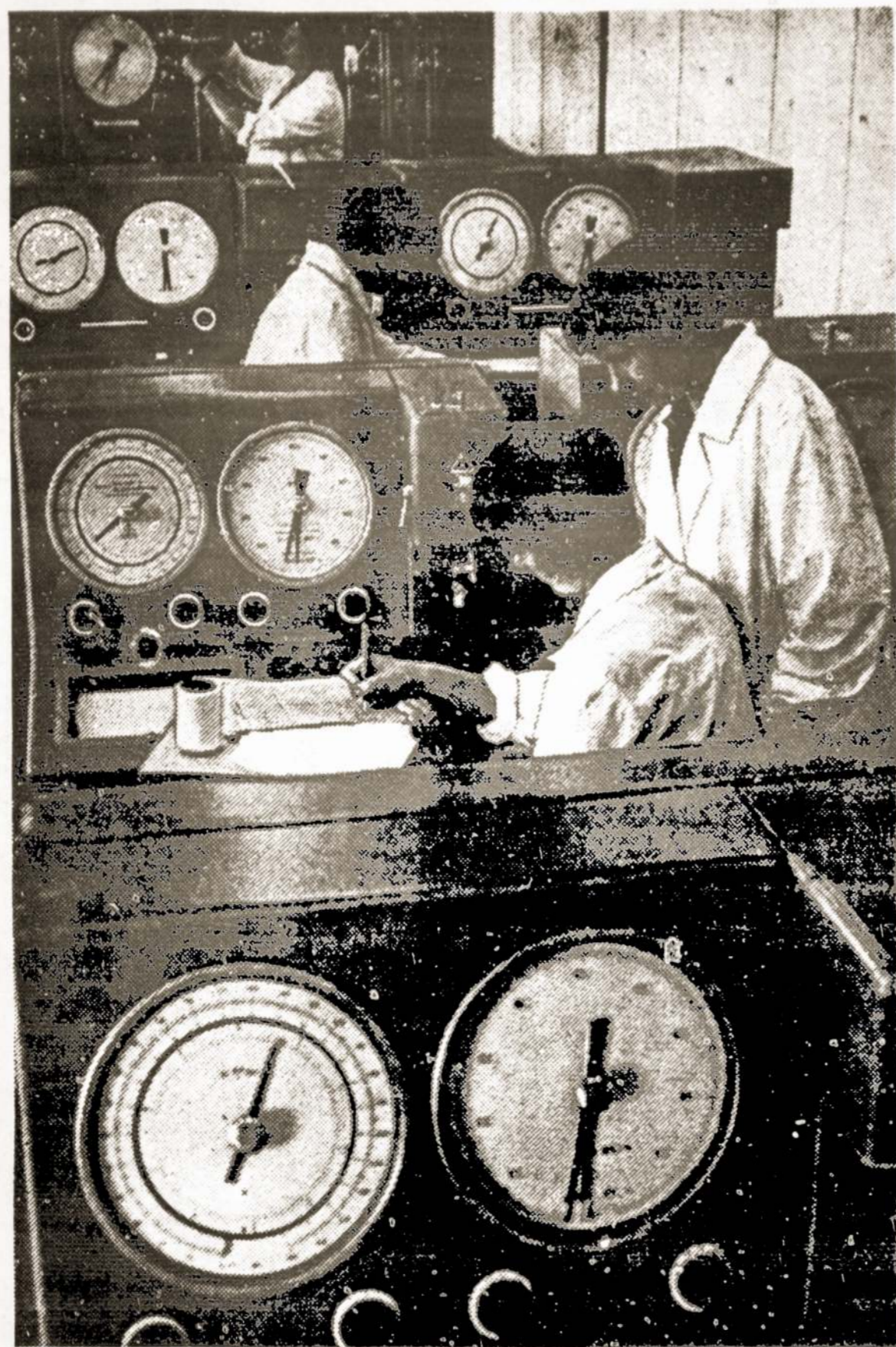
Šiais Tarptautiniais vaikų metais kilo platus visuomenės sąjūdis paspartinti ikimokyklinių įstaigų statybą kaime. Radviliškio rajono tarpkolūkinė statybos organizacija ir Šaukoto kolūkis pirmieji pasižadėjo anksčiau numatyto laiko gerai pastatyti ir įrengti ūkyje 90 vietų vaikų lopšelių-darželių. Jų iniciatyvai pritarė Lietuvos Komunistų partijos Centro Komitetas, ji plačiai apsvaistytą ūkiuose ir statybininkų kolektyvuose. Išsiplėtė lenktyniavimas, kad artimiausiais metais kiekviename T. Lietuvos kolūkyje ir tarybiname ūkyje veiktų ikimokyklinė vaikų įstaiga.

Kai kuriuose rajonuose šis tikslas nebetoli. Štai Vilniaus rajono ūkiuose, kurie anaipol nėra iš ekonomiškai pajėgiausių, jau veikia 22 vaikų darželiai.

Sudarymas sąlygų kaimo vaikams lankyti ikimokyklines įstaigas Lietuvoje laikomas labai svarbiu valstybės organų ir plačiosios visuomenės rūpesčiu.

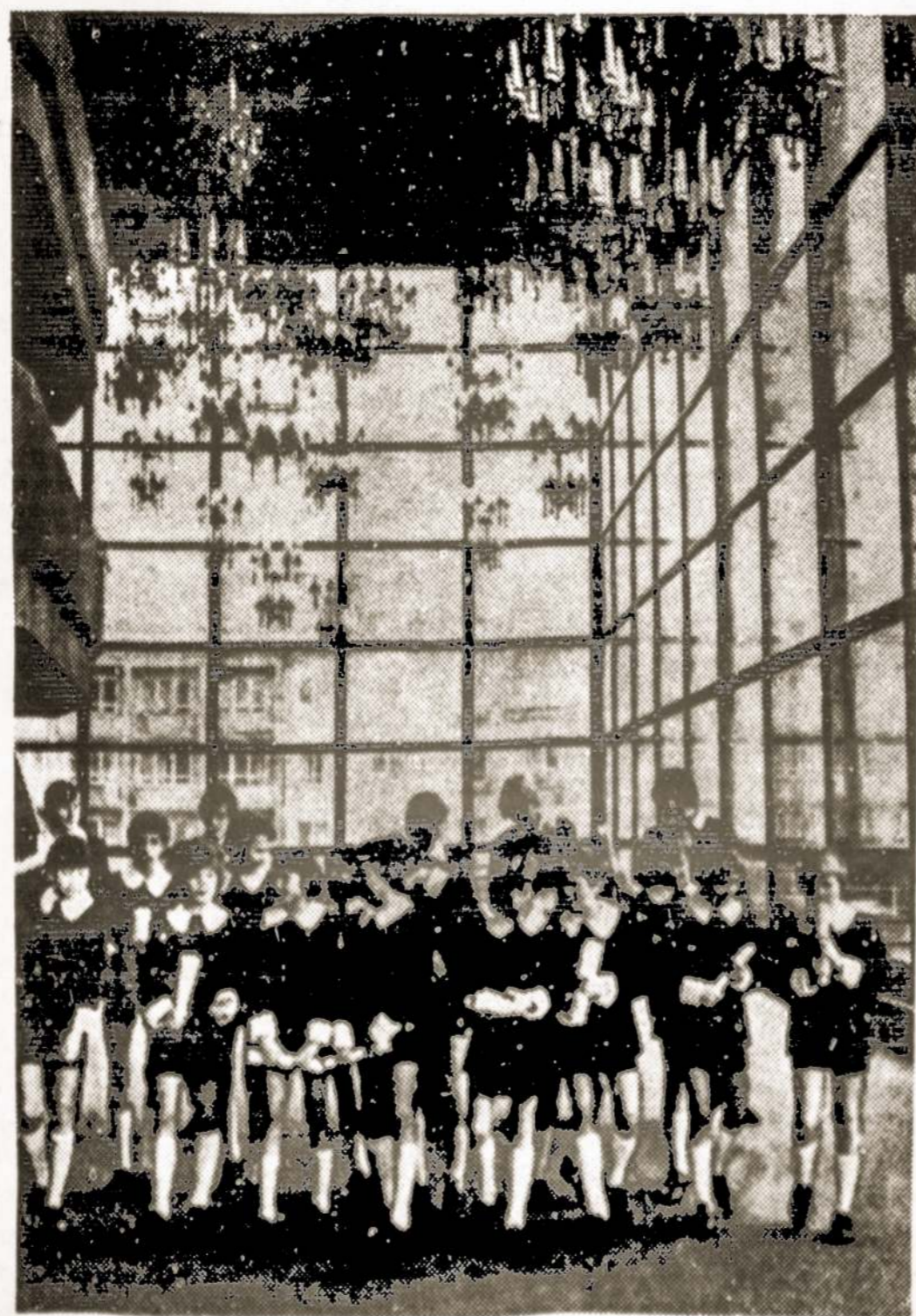
J. Janėnas

**Kas naujo
Lietuvoje**

Tarybų Lietuvos liaudies ūkyje plačiai taikomi naujais mokslu laimėjimai, jų tarpe ir neseniai atskleistos nuostabios lazerio savybės. Lietuvos tekstilės pramonės mokslinio tyrimo instituto specialistai sukonstravo specialų įrenginį, kuris lazerio pagalba padaro audinius gražesnius ir patvaresnius.

NUOTRAUKOJE: instituto fizinių-mechaninių tyrimų laboratorijoje.
G. SVITOJAUS nuotr.

Būrelis jaunųjų dainininkų prieš koncertą Valstyb akademiniame operos ir baletų teatre.

SENAS VILNIUS

Restauruoti namai Gorkio gatvėje

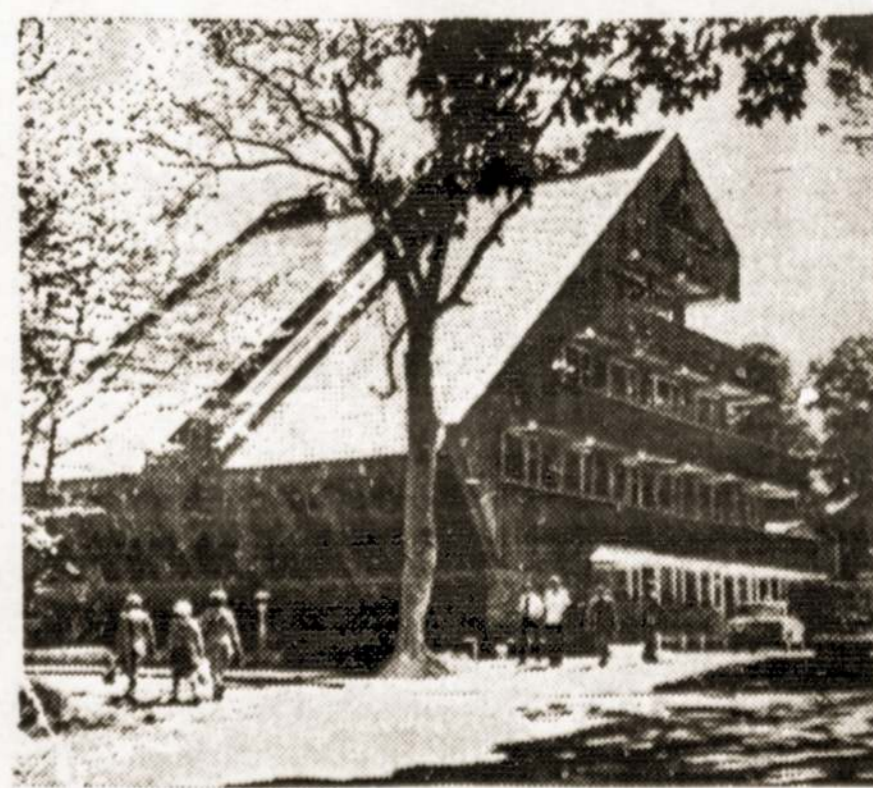
SENAMESTYJE

TYRINĖJO PANEMUNELĮ

Daugiau kaip šimtas Vilniaus universiteto kraštotyrininkų klubo narių, vadovaujamų universiteto vyresniojo dėstytojo V. Mačiakaus, buvo išvykę į dešimtąją kompleksinę kraštotyros ekspediciją Pane-

munėlio apylinkėje.

Ekspedicijoje istorikai užrašė apie šimtą atsiminimų apie Tarybų valdžios išitvirtinimą Panemunėlyje; rinko medžiagą apie kolūkiečių darbo pirmūnus, žemdirbių šeimų dinastiją, užrašė atsiminimų apie liaudies švietėjus.

Sią vasarą pirmuosius svečius priėmė "Pilkopės" poilsio namai Juodkrantėje—vienoje gražiausių Kuršių nerijos gyvenviečių.

Jie pastatyti pagal architekto A. Zavišos projektą. Jaukiuose dviviečiuose kambariuose ir šeimyniniuo-

se butuose vienu metu galės praleisti savo atostogas 70 žmonių. Poilsiautojų paslaugoms—sporto salė, biblioteka, holai, svetainė.

NUOTRAUKOJE: "Pilkopės" poilsio namai.

B. Aleknavičiaus nuotr.

Vilnis, lapkričio 1

LIAUDIES UNIVERSITETAI

Praėjusiais mokslo metais respublikoje veikė 59 liaudies universitetai su 832 fakultetais bei 4,080 filialų. Juose mokėsi daugiau kaip 430 tūkstančių žmonių. Nemažą indėlį liaudies universitetai įnešė keliant liaudies ūkio specialistų, vadovaujančių kadru, taip pat darbininkų bei kolūkiečių kvalifikaciją.

IAMŽINTAS ATMINIMAS

Kaune Salomėjos Nėries gatvėje prie namo pažymėto 12 numeriu, kur 1937-1940 metais gyveno buvęs universiteto rektorius, respublikos nusipelnęs mokslo ir kultūros veikėjas profesorius Z. Zemaitis, atidengta memorialinė lenta.

Atminimo lentos taip pat atidengtos prie namų, kur gyveno akademikai A. Jucys, D. Budrys, J. Balčikonis, profesoriai M. Kavėckis ir P. Augustaitis.

"ŽIOGELIO" KELIONĖS

Naujai koncertinei išvykai į Maskvą pasiruošę mažieji statybos tresto kultūros ir technikos namų vaikų choreografijos liaudies kolektyvo "Žiogelis" šokėjai.

"Žiogeliui" tai—nebe pirma pažintis su šalies sostine: mažieji šokėjai koncertavo Maskvoje VLKS VXIII suvažiavimo delegatams. Dvejus metus iš eilės kolektyvas išlėję ir koncertavo Arteke.

PRADĖJO GAMYBA

Kapsuko cukraus fabriko rugsėjo pabaigoje pradėjo naują gamybos sezoną. Ruošiantis naujam sezonui, fabrike buvo įdiegta nemaža naujovių, rekonstruoti senesni ir sumontuoti nauji įrenginiai.

— Siemet per parą numatėme pagaminti ne mažiau kaip po 140 tonų cukraus,—pasakoja fabriko direktorius Leonardas Burevičius.

VILNIAUS APLINKOS TVARKYMUI

Vilniaus miesto aplinkos tvarkymui, gerbūviui, apželdinimui, jo sanitarinei būklei gerinti dešimtajame penkmetyje išskirta 40 milijonų rublių. Didelės lėšos taip pat panaudojamos kovai prieš vandens ir oro užteršimą, triukšmą. Antai vien tik statoma miesto vandens valymo įrengimų pirmoji eilė kainuos 13 milijonų rublių.

NAUJOS PARDUOTUVĖS

Pirmajame šių metų pusmetyje respublikoje atidarytos naujos didelės parduotuvės su bendru 1,200 kvadratinį metrų prekybiniu plotu. Šiauliuose duris atvėrė specializuotos avalynės ir audinių. Vilniuje—vyriškų marškinių parduotuvės. Įvairėja prekybos formos. Vis plačiau taikoma savitarna, populiaris tapo parodos-pardavimai.

SVARBUS MITINGAS

Amerikos ir Sovietų Sąjungos Draugystės Čikagos skyrius rengia atžymėjimą 62 Didžiojo Spalio Revoliucijos sukakties lapkričio 11 d., 2 val. popiet, Thorne Hall, Northwestern University. Bus puiki programa ir svarbių kalbų, prašome lietuvius atsilankyti ir pakviesti savo draugus. Rengėjai

ROSELANDIEČIŲ ŽINIAI

Lapkričio 5 d., 12:30 val. dieną Anielės salėje, 4500 So. Talman Ave., įvyks Roselando Lietuvių Moterų klubo narių susirinkimas. Prašau nares atsilankyti kol oras dar ne per šaltas. Artėja šalta žiemuzė, šaltas oras, bei gilus sniegas, dažnai sutrukdo susirinkimų lankymą.

Turime eilę svarbių reikalų, kuriuos turėsime rūpestingai apsvastyti. Būtų labai smagu, jei dar prieš žiemos šalčius suruoštume kokį renginį. Ką manote šiuo reikalų daryti?

Lauksiu skaitlingo narių atsilankymo. Sekr. J. Urmonienė

ČERNAUSKAI JAU PALIKO ČIGAGĄ

Sekmadienį spalio 21 d. Antanas ir Betty Cernauskai (Cherman) atsisveikino su savo artimais: tėveliu ir sesute bei kitais giminėmis bei idėjos draugais ir išvyko į Arizoną. Jie ten išsigijo puikią rezidenciją ir pastoviai apsigyvens.

Naujas Cernauskų adresas: A. and B. Cherman, 17818-130 Ave., Sun City West, Arizona 85375.

Vilnietė

KULTŪRIETĖS APTARĖ EILĘ SVARBIŲ KLAUSIMŲ

Spalio 16 d., "Vilnies" salėje, įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas. Pirmininkė atidarė susirinkimą ir pranešė, kad yra mirusi draugijos narė Paulina Juzėnienė. Ji paprašė nares atsistoti ir minute tylos pagerbti mirusios narės Paulinos Juzėnienės atminimą.

Valdyba davė platų raportą iš savo veiklos, pažymėdama, kad atlikusi visus darbus, kurie buvo jai paskirti.

Sekretorė J. Marazienė kreipėsi į nares, kad mūsų draugija paremtų JAV-TS Draugystės veiklą. Jos sumanymą parėmė minėtai Draugystei paskyrė \$25. Taipgi buvo platinami bilietai Didžiosios Spalio Revoliucijos 62-metinių minėjimui.

Narės pasižadėjo dalyvauti pasitikime svečių iš T. Lietuvos, kurių atvyksta net 25 asmenys. Jų pasitimas ruošiamas "Vilnies" salėje, spalio 23 d.

"Vilnies" vajuos komisijos narė pranešė, kad dirba, kiek išgali. Drg. Eva Sankus užmokėjo už prenumeratą ir dar įteikė \$8 paramos.

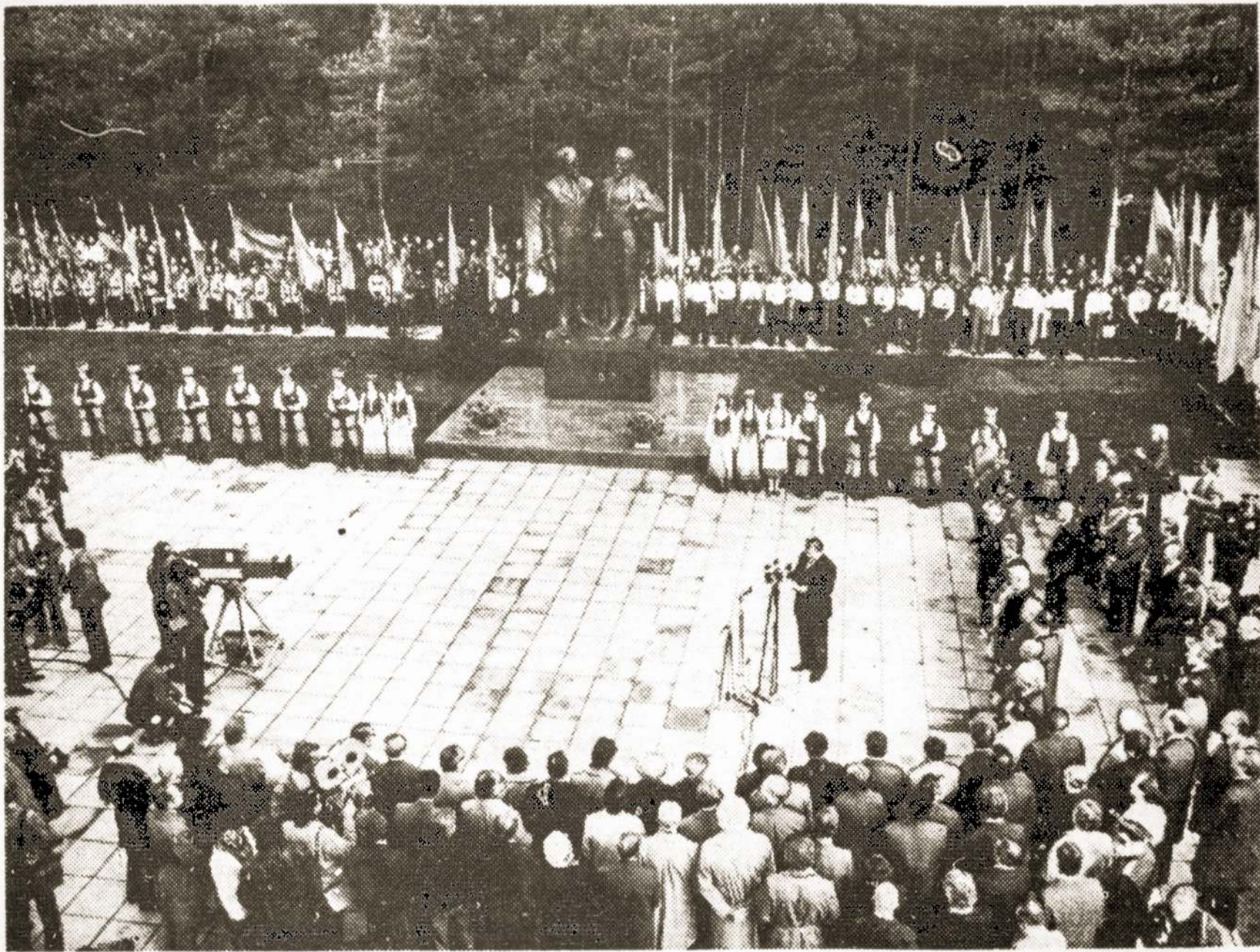
Drg. Ona Liutkauskienė įteikė draugijai dovaną \$5 pažymėdama, kad dėl brolio Petro Berštaino ji negalėjusi dalyvauti susirinkimuose, nes turėjo prižiūrėti ligonį.

Gauta dovanų žaidimų popietei nuo Helen Trusk ir V. Samuolienės.

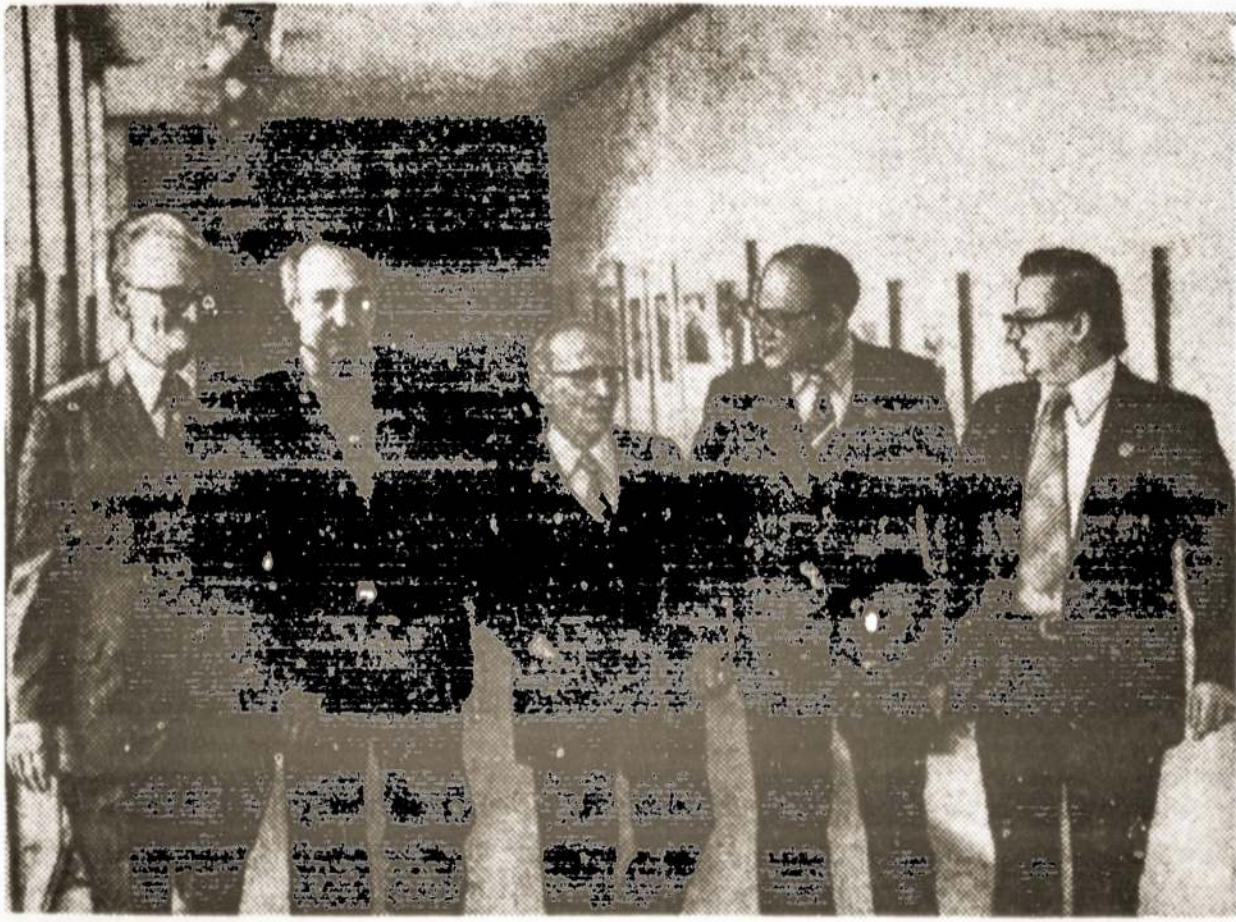
Atžymėti šių narių gimtadieniai: Adelės Copin, Onos Jokunkienės, Anielės Dočkienės, K. Ainorienės ir Nellie DeSchaaf. Joms sudainuota Ilgiausių metų, nors nė viena iš jų nedalyvavo susirinkime.

Po susirinkimo buvo draugiškas pasivaišinimas. Sekantis susirinkimas bus lapkričio 20 dieną. Prašau narių nepamiršti ir dalyvauti.

Sekr. J. M-nė

Švenčiant Vilniaus V. Kapsuko universiteto 400-ąsias metines, naujajame studentų miestelyje, iškilmingai atidengta monumentalė skulptūrinė kompozicija "V. Leninis ir V. Kapsukas", kurią sukūrė skulptorius K. Bogdanas.

Į Vilniaus universiteto 400 metų sukakties iškilmes atvyko daugelio Tarybų Sąjungos aukštųjų mokyklų vadovai, socialistinių ir kitų užsienio šalių universitetų, su kuriais VVU palaiko ryšius, SNO tarptautinės švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos JUNESKO atstovai, žymūs šalies ir užsienio mokslininkai.

NUOTRAUKOJE [iš kairės]: Kanados—TSRS Draugystės draugijos pirmininkas, Jorko universiteto Toronto profesorius L. Lorčas, Jerevano universiteto rektorius S. Ambarucutianas, VVU rektorius J. Kubilius, Maskvos M. Lomonosovo universiteto prorektorius V. Tropinas ir Krokuvos Jogailos universiteto rektorius M. Hesas apžiūri Mokslo muziejuje atidarytą Vilniaus universiteto jubiliejinę parodą.

M. Baranausko ir V. Gulevičiaus nuotraukos

Vilnis, lapkričio 1

LINKĖJIMAI IŠ BERMUDOS

Čikagiečiams gerai pažįstami Jean ir Richard Misevičiai ir jų abu sūnūs rašo iš Bermudos. Jie sako, kad labai nuotaikingai leidžia laiką, plaukioja su mažais laiveliais Atlanto vandenyne Bermudos salos pakrantėmis, nors vėjas smarkus ir bangos mėto laivelius.

Kaip ilgai jie ten bus, nerašo. Smagu, kad nepamiršta mums prisųsti linkėjimų. Lauksime jų grįžtant į Lemont, Ill. V-tė

PASIKALBĖJUS SU FLORIDIEČIAIS

Artėjant žiemai ir orui imant atvėsti, įdomu, kaip jaučiasi St. Petersburgo gyvenantys draugai. Paskambinau drg. E. ir K. Damalakams. Jie sako, kad baigia tvarkytis. Ypatingai džiaugiasi Kostas. Jis jau įstojo į Dainos Mylėtojų chorą. Emilija irgi patenkinta nauja kolonija, tik skundžiasi, kad kojos vis dar neatsigauna, taipgi akys silpnos.

Jie patenkinti nauja aplinka.

Taipgi teko pasikalbėti ir su drg. H. ir J. Sarkiūnais. Sarkiūnienės dukra Elena Janulytė, kuri yra Dainos Mylėtojų choro mokytoja, skundėsi nesveikata ir sakė, kad turėsianti pasimatyti su gydytoju. Gailla, kad tokiai jaunai ir darbščiai draugei tenka sirgti. Linkiu jai nugalėti visas ligas, nes to trokšta visi St. Petersburgo pažangūs lietuviai. J. Urmonienė

Vilnis, lapkričio 1

5

Vilnis, lapkričio 1

Idomus laiškas iš Lietuvos

1979 m. rugsėjo 11 d.

Geriamas drg. J. Feiza

Dėkoju už malonų laišką ir džiaugiuos, kad atvykę į Tarybų Lietuvą pamatėte, kaip dabar gyvena lietuviai. Juk pas Jus eina daug visokių gandų, kad lietuvių Lietuvoje nebėra, kad jie nutautinti, gyvena pusbadžiu ir t. t. Dabar Jūs savo akimis pamatėte, kad lietuvių tauta, sukūrusi socializmą, klesti, kuria naują gyvenimą ir džiaugiasi milžiniškais laimėjimais visose srityse. Dabar Tarybų Lietuvoje nebėra nei ponų, nei vargšų ir bedarbių, bet visi yra lygūs, dirba ir kuria ne ponui ar turtuoliui, o sau. Jaunimas mokosi ir ruošiasi gyvenimui nemokamai, nes valstybė rūpinasi, kad visi jauni žmonės būtų išsilavinę ir išsimokslinę. Žinome, pas mus dar yra trūkumų, dar daug ką reikia sukurti, pastatyti. Bet kiekvienas lietuvis žino, kad tu trūkumą pašalinimas—tai jo pareiga, todėl ir stengiasi juos šalinti.

Baigdamas noriu perduoti padėką nuo "Gimtojo krašto" redakcijos ir nuo kitų asmenų, kuriems atsiuntėte sveikinimus. Jie Jums linki sveikatos ir laimingų dienų.

Prašau perduoti sveikinimus ir geriausias linkėjimus drg. Jokubkai ir visiems, kurie mane pažįsta.

Jums linkiu geros sveikatos ir sėkmės Jūsų garbingoje visuomeninėje veikloje, padedant drg. Jokubkai redaguoti "Vilni" ir tvarkyti jos reikalus.

Su pagarba

P. Petronis

MIAMI, FLA.

LLD 75 KUOPOS VEIKLA

Rugsėjo 26 d. Lietuvių Soc. klubo salėje įvyko LLD 75 kuopos narių susirinkimas. Turime 43 narius, bet gaila, kad ne visi į susirinkimus atsilanko. Daugelis mūsų narių silpnos sveikatos ir ne visuomet gali atsilankyti. Siame susirinkime negalėjo dalyvauti ir drg. V. Bovinas, kuris daug rūpinasi pažangiu veikimu.

Apkaltėta pažangių lietuvių laikraščių vėjus reikalai. F. Mankauskas apsiėmė padirbėti "Vilnies" vajuje, o drg. N. Iešmont apsiėmė padirbėti "Laisvės" vajuje.

Prieš susirinkimą drg. N. Iešmantienė paruošė pietus. Į tuos pietus atsilankė ir keletas pažangių ukrainiečių, kurie mūsų laikraščių reikalams paskubomis sudėję \$34.

Buvo nutarta surengti pietus abiejų laikraščių, "Vilnies" ir "Laisvės", paramai. M. N.

Geriamai vilniečiai

Miami, Fla. pažangūs lietuviai, suprastdami darbininkiškos spaudos reikšmę ir svarbą, siunčia paramos, kad juo greičiau būtų sukeltas "Vilnies" \$20,000 fondas. Miami Aido choras įteikė \$50, Apolionija Bečienė \$55 (iš jų \$50 į fondą ir \$5 už pikniko knygutę), Julius Krasnickas \$25 į fondą ir \$5 už pikniko knygutę. Parengime draugai ukrainiečiai sudėję taip: T. ir M. Voszowski \$2, Sonia Dimitrio \$5, Fred Kasinchuk \$5 ir Sam Trehonuk \$5. Kas viso sudarė \$17. Viso floridiečiai prisijungė "Vilniai" \$152.

Linkime ilgo amžiaus laikraščiai "Vilnis"!

FRANK ir HELEN
MANKAUSKAI
Miami, Fla.

NUOŠIRDŽIAI DĖKOJU

Siemiet vyko pirmoji "Vilnies" skaitytojų turistinė grupė į Lietuvą. Kaip laikraščio skaitytoja irgi vykau. Ir šiandien negaliu atsi-džiaugti aplankius taip išsilgtą Tėvų Žemę, senąją savo gimtinę.

Kokie džiaugsmą keliantys pergyvenimai teko pergyventi nuvykus, širdis negali išsakyti. Ypač jaudinančiai žavėjo ta didžiulė visapusiška pažanga pasiekta Tarybų Lietuvoje. Kur tik žvelgiau, visur nauja užkariauja seną: miestus dominuoja naujutėliai mikrorajonai, kolūkių centruose švyturiuoja naujos kolūkiečių gyvenvietės, vieton arklių traktorai, kombainai. Visa Lietuva apsvilkusi ir velkasi nauju rūbu.

Džiaugiuosi, kad vykau pamatyti. Nuoširdžiai dėkoju grupės organizatoriams. Ypač didelis ačiū generolui Pr. Petroniui, "Tėviškės" draugijos pirmininkui, už grupės globojimą Vilniuje, už paslaugas ir už sudarytas sąlygas nuvykti pasisvečiuoti pas gimines.

Puoselėkime viltį, kad bus ir daugiau laikraščio skaitytojų turistinių grupių. Remkime laikraštį kiek kuris išgalime, nes jis mūsų vadovas, švietėjas, ryšys su senąja Tėvyne. A. Mickienė

CLEVELAND, OHIO

MIRĖ IR PALAIDOTA MORTA GARBINČIUVIENĖ

Rugsėjo 21 d. visai netikėtai mirė Morta Garbinčiuvienė, sulaukusi 89 metus amžiaus. Gegužės mėnesį ji pergyveno rimtą operaciją ir jau buvo atgavusi jėgas, tikėjosi visiškai pasveikti, bet visai netikėtai negailestinga mirtis atskyrė ją iš gyvųjų tarpo.

Velionė buvo gimusi 1890 metais liepos 23 d. Pušelių kaime, Dičiūnų apylinkėje, Panevėžio rajone. Jos tėveliai Antanas ir Veronika Žiliai turėjo mažą ūkėlį. Augti 4 dukroms ir 2 sūnams buvo nelengva. Vos sulaukusi 16 metų Morta išvyko į Rygą ir gavo pas ponus tarnaitės darbą.

Po septynių metų jos brolis Kazys, kuris jau gyveno JAV, ją pasikvietė pas save į Cleveland, Ohio. Už kiek laiko ji susipažino su Kaziu Garbinčiu ir sukūrė šeimos židinį. Gražiai sugyveno. Abu Garbinčiai buvo pažangios minties. Jie susilaukė gražios dukrelės Suzanos ir dviejų sūnelių Zonis ir Kaziuko.

Kazys Garbinčius ilgą laiką dirbo pieninėje. Užėjus nedarbo laikams, jis nusipirko ūkį ir ten gyveno. Morta rūpestingai šeiminkavo ir rūpinosi, kad jų atžalynas užaugtų ne tik sveikai, bet ir būtų sąmoningi.

Abu Garbinčiai skaitė pažangią spaudą. Taipgi priklausė prie LLD ir LDS. Morta buvo narė Clevelando Lietuvių Moterų Draugijos ir Moterų choro.

Mirus Kaziui ir Mortai likus ūkyje vienai, gyventi buvo neįmanoma. Ji persikėlė pas dukrą ir jos šeima Nakavich, kurie gyveno mieste. Likus našlei nebuvo lengva, bet ji nesiskųsdavo ir visuomet šypsodavosi. Tai moteris, kuri nemokėjo skūstis ir rodyti rūstaus veido. Ji buvo nuoširdi darbo žmonių klasei ir rėmė darbininkų kovą už pilnesnį ir sotesnį duonos kąsnį. Taipgi buvo laisvos minties ir nepataikavo dvasiškiams.

Prieš apie du metus mirė jos jauniausias sūnus Kaziukas, sulaukęs 45 metų amžiaus. Jo staigi mirtis labai paveikė Mortą ir prisidėjo prie jos sveikatos susilpnėjimo.

Velionės liūdi dukra, sūnus, 6 anūakai ir 3 proanūakai, taipgi jos sesutė Natalija Rauduva, kuri irgi gyvena Clevelando apylinkėje.

Velionė Morta buvo pašarvota Grdina koplyčioje. Rugsėjo 24 d. popiet laidotuvių direktorius pasakė trumpą atsisveikinimo kalbą. Diena pasitaikė graži, tai daugelis palydėjo į Kurelwood kapines, kur palaidotas jos mylimas Kazys.

Kapinėse šeimos vardu visi dalyviai buvo pakviesti pietums į anūkių vasarnamį prie Erie ežero ir pavaišinti. Tuo būdu padėkota už paslaugas laidojant mielą motiną bei močiutę.

Gaila brangios ir mielos draugės. Jos dukra Suzana, suprastama motinos didelę meilę laikraščiai "Vilnis", įteikė velionės Mortos vardu "Vilniai" \$100, nes ji žino, kad motina tikrai to būtų norėjusi, o jau pati paremti negalės. Tai tikrai puikus pavyzdys ir kitiems šeimoms nariams, remti tai, ką tėvai aukštai vertino.

Lai bus miepai Mortai ramu ilsėtis užmigusiai neatbundenčiu miegu.

AD. SUSNIS

Dėkui Adelei Susnis

Pagerbdami Mortos Garbinčiuvienės atminimą, dukra Suzana Susnis ir Thomas S. Nakavich "Vilniai" atsiuntė \$100.00. Į "Vilnies" fondą Adelė atsiuntė ir LDS 55 kuopos šimtinę. Dėkui. Vilnietė

DAUGIAU DĖMESIO VAJAUS DARBE

Jau praėjo du mėnesiai nuo paskelbimo "Vilnies" vėjus gavimui naujų skaitytojų ir senų atnaujinimu, bet apie darbo pasekmes veiki niekas spaudoje nesimato. Nenorėčiau tikėti, kad kolonijū vajininkai neveikia. Bet kuomet veikniekas apie pasekmes nerašo, tai metasi mintis kad vajininkai ima aptingti. Tai negerai! Mes visi žinome, kad norint išlaikyti spaudą, reikia gauti naujų skaitytojų, ypač dabar, kai daug mūsų senų skaitytojų iškeldijauja į kapus, o kiti dėl silpnos sveikatos bei regėjimo atsaisko skaityti. Tad turime gauti naujų skaitytojų ir užpildyti jų vietas.

Kurie dirbate vajuje, neslėpkite savo darbo vaisių, parašykite į spaudą apie pasekmes ir įgautus išpūdžius dirbant tą labai svarbų darbą.

Kiek nugirdau, Detroito vajininkai vėl planuoja pralenkiti kitų kolonijū vajininkus. Reikia tikėtis, kad ir Florida stos į darbą ir nepasiduos Detroitui ir net Cikagai. Laukiame. Vajininkė

CICERO, ILL.

Smagu pranešti, kad Antanas Cernauskas grįžo iš lignoninės ir sveiksta.

Bernice Mikalajūnienė skundėsi policijai, kad nežinomi piktadariai įsilaužė į jos garažą ir pavogė žolės piaunamą mašiną, kuri jai kainavusi \$125.

Du kaimynai susiginėjo dėl paklydusio šunelio. Įvyko susišaudymas. Povilas Igman, 38 m. a., 1519 S. 49 Ave., Cicero, paleido 5 šūvius į Rimo Baltrušaičio butą (tuo pačiu adresu), sušalodamas buto duris ir sugadindamas televizorių. Pašaukta policija areštavo. Jis bus teisiamas. John Feiza

ST. PETERSBURG, FLA.

Atostogos jau pasibaigė, vėl pradėsime susirinkimus ir kas šeštadienį įvyks pietūs. Rugsėjo 8 d. įvyko A. L. D. 45 kp. susirinkimas. Išrinko vajininkus: "Laisvės" P. Alekna, "Vilnies" J. Andriulienė. Abiem laikraščiams paaukėjo po \$500.00. Atnaujino prenumeratas į Lietuvą 3 "Laisvės" ir 3 "Vilnies". Tai vienintelė kuopa, kuri taip gausiai remia spaudą.

Grįžo iš atostogų

Lilija Novak vasarą praleido pas sūnų New Jersey, J. Andriulienė grįžo iš Lietuvos, labai patenkinta. Lietuva kasmet gražėja. Gyvenimas gerėja.

Antanas ir Antanina Jociai, atšventė 65 metus vedybų sukakties. Ta proga jie visus dalyvius pavaišino. Publika jiems sudainavo Ilgiausių metų. Sioje puotoje dalyvavo visi 3 sūnūs: drg. Jocius, Vytais iš San Diego, Cal., Jonas iš Trombell, Conn., Albinas iš Bridgeport, Conn. Rodos viskas būtų gerai ir smagu, bet drg. Jociaus sveikata pastaruoju metu nekokia. Mes linkime pasveikti ir dar daug sukakčių sulaukti.

Po sunkios ir ilgos ligos buvo džiugu sutikt drg. Stefanija-Steve Venikaitienę. Ji labai gerai atrodė, pasitaisiusi; nei ženklo ligos nėra. Kai Steve sirgo ir jos sesutė nesilankydavo. Dabar Steve pasveikus ir Charlet Ruk sugrįžo į chorą. Malonu matyti tas simpatingas moteris mūsų tarpe. Jau kokie 4 mėnesiai kaip nematom Viktoro ir Millės Repeka. Girdėjom, kad Viktoras serga. Abu yra klubo, ALD ir choro nariai. Parašykite lignonui užuojautos laišką: Viktor Repeka, 5942 50th Ave. N., Kenneeth City, Fla. Linkiu Viktorui kuo greičiau pasveikti.

Helena Dobrow išvažiavo į laido tuves: mirė sesers vyras. Užuojauta Helenai ir jos šeimai.

Vojola Kuzmickienė išvažiavo pas sūnų į Jacksonville, Fla. Pagelbės naujoje vietoje susitvarkyti. Darbo sąlygos jai perkėlė iš Ohio į Floridą. Linkime sėkmės naujoje vietoje. Dabar dažniau mus aplankys. Jaunas Kuzmickas yra muzikas, arčiau gyvendamas dažniau atvažiuos. J. Andriulienė

LINKĖJIMAI IŠ PITTSBURGO

Spalio 16 d. teko pasikalbėti su drg. Onute Miller (buvusia Remeikiene). Ji nusiskundė, kad dėl silpnų kojų ir regėjimo mažai tegalinti iš namų išeiti, tad tenka su draugėmis pasidalinti mintimis telefono pagalba. Ji pasakė, kad ir drg. Mažukna retai kada apleidžia lovą. Laimė, kad drg. Mažukniene po skaudaus susižeidimo susveiko, tai slaugo sergantį savo vyrą.

Onutė labai išsilgusi savo senų draugų. Džiaugiasi, kad turinti puikų sūnų, kuris labai nuoširdžiai ją rūpinasi. Julija M.

EX MAINIERŲ KLUBO NARIŲ ŽINIAI

Siuomi primenu, kad Ex Mainierių draugiško klubo narių susirinkimas įvyks lapkričio 17 d., 12 val. dieną, "Vilnies" salėje. Kadangi mes neturime susirinkimų kas mėnuo, tad šis bus 1979 metais paskutinis. Paprastai metų pabaigoje renkame naują valdybą, tad ir šiuo reikalu teks pasitarti.

Turime eilę klausimų, kurie reikėtų aptarti. Tad būkite tiek malonūs ir pasistenkite atsilankyti.

Klubo pirm. J. C.

ATŽYMĖSIME SPALIO REVOLIUCIJOS SUKAKTĮ

"Vilnius" direkcija ir visas kolektyvas ruošiasi masiniai atžymėti Didžiojo Spalio Revoliucijos sukaktį. Atžymėjimas įvyks lapkričio 4 d., 12 val. dieną, "Vilnius" salėje. Bus pasakyta svarbių kalbų ir plačiai nušviesta darbo žmonių laiminėjimai ir ką turime daryti, nedaleisti karo kurstytojams išprovokuoti trečią pasaulinį karą.

Be didelių raginimų, prašome visus geros valios lietuvius atsilankyti į šį minėjimą ir vieningai pasisakyti už pastovią taiką.

Po kalbų, bus pateikti skoningo ir sveiko maisto pietūs.

Iki pasimatymo šiame svarbiame minėjime.

Rengimo komisija

IŠ ROSELANDIEČIŲ SUSIRINKIMO

Roselando Lietuvių Moterų klubo narių susirinkimas buvo spalio 1 dieną Anielės salėje. Narių atsilankė gražus skaičius ir svarstė klubą liečiančius klausimus.

Pirmininkė P. Valentienė atidarė susirinkimą ir vedė tvarką. Dalyvavo visos valdybos narės ir davė išsamius raportus iš klubo veiklos. Jos atliko visus darbus, kurie liečia klubo veiklą.

Pirmininkė paprašė atsistoti ir minute tylos pagerbti mirusios narės Paulinos Juzėnienės atminimą.

Agotėlė Druseikienė pranešė, kad atlankiusi sergančias nares; Bessie Pavilionienė, Mary Tampkins ir E. Geštautienė. Visos sveikstančios. Nesveikuoja drg. A. Cekavičienė. Buvo smagu matyti susirinkime Oną Dombrauskienę, kuri sirgo, bet tiek susveiko, kad galėjo dalyvauti susirinkime.

Atžymėta gimtadieniai narių, kuriuos gimusios spalio mėnesį: Nancy Gordon ir Mikalinos Rutkauskienės. Nors jos susirinkime nedalyvavo, bet joms palinkėta ilgo, sveiko ir darbingo amžiaus.

Po susirinkimo buvo draugiškos vaišės ir pokalbiai.

Kitas susirinkimas įvyks lapkričio 5 d., 12:30 val. popiet Anielės salėje, 4500 So. Talman Ave. Prašau nares būtinai dalyvauti jame.

Sekr. J. Urmonienė

LDS 2-OSIOS APSKRITIES POSĖDŽIO TARIMAI

Pirmas šiais metais LDS 2-ros apskrities komiteto posėdis įvyko spalio 14 d. "Vilnius" salėje. Dalyvavo visi komiteto nariai. Posėdį atidarė apskrities pirmininkas R. Jankel ir vedė tvarką. Sekretorė perskaitė paskutinio posėdžio protokolą, kuris buvo rašytas 1978 m. lapkričio 5 d. Protokolas priimtas.

Kadangi pats komitetas neturėjo posėdžių, tai ir neturėta kas raportuoti. Tačiau duotas raportas iš Kėglio žaidimo turnyro, kuris įvyko šių metų gegužės 18-19-20 dienomis. Žaidime dalyvavo 140 asmenų. Vėliau turėta banketas, į kurį atsilankė 175 svečiai. Kitas Kėglio turnyras bus Detroito.

Plačiai apkalbėta jubiliejinio žurnalo klausimas. Apskrities veiklos istorijai parašyti išrinkta J. Marazienė, o jaunimo veiklos apžvalgai Vollei Jankel.

Nutarta laike LDS 2-ros apskr. kuopų konferencijos padaryti visos konferencijos nuotrauką ir atskirai viso komiteto. Vėliau tas nuotraukas patalpinti minėtame žurnale.

Vollie Jankel raportavo, kad jai pavykę suorganizuoti Kėglio žaidėjų lyga (league), kurioje žaidžia 40

Vilnis, lapkričio 1

IEŠKO GIMINIŲ

Gavome laišką nuo Janinos Barisienės iš Lietuvos, kuriame ji prašo padėti surasti jos giminių: Valavičių Motiejų ir Rožę Agotą Valavičiūtę-Lukoševičienę. Jie gimę Seinų rajone, Slavantų-Svetežerio apylinkėje, Alseksiejiškės kaime. Jie išvyko prieš karą dar jauni būdami.

Ieškos Elzbietos Valavičiūtės-Pikūnienės dukტė Janina Pikūnaitė-Barisienė.

Lukoševičienės vyras Juozas-Jonas kilęs nuo Trakų.

Jei kas apie minėtus gimines žinote, prašyčiau pranešti man, būsiu dėkinga.

Janina Barisienė

Kapsuko raj. Sasnavos apylinkė, Puskelnių kaimas

LLD 19 KUOPOS NARIŲ ŽINIAI

Siuomi primenu LLD 19 kuopos nariams, kad mūsų susirinkimas įvyks lapkričio 3 d., 1 val. popiet, "Vilnius" salėje. Prašau narius padėti kitus reikalus į šalį ir būtinai dalyvauti. Ypatingai prašau tų narių atsilankyti, kurie dar neapsimokėjote duoklių.

Turime eilę svarbių klausimų, kuriuos turėtume vieningai apkalbėti ir praveisti gyvenimą.

Pasitikiu, kad matysite svarbą ir atsilankysite.

K. Yurgon

Kanadiečiai remia "Vilni"

Gavome trumpą, bet svarų laiškutį, kurį talpinsime kaip parašytas.

"Gerb. "Vilnius" Adm.

Cia rasite perlaidą sumoje \$42. Tai LLD Toronto kuopos auka "Vilniai".

Su geriausiais linkėjimais.

J. Yla

DAILĖS IR DRAMOS KLUBO NARIŲ ŽINIAI

Gerbiami Dailės ir Dramos klubo (Mildos) nariai, prašau visus dalyvauti susirinkime, kuris įvyks lapkričio 10 d., 1 val. popiet, "Vilnius" salėje. Turime labai svarbių reikalų, kuriuos reikia išspręsti. Mitingas itin svarbus ir kurie nedalyvaukite, vėliau nesigailėkite.

Dail. ir D. klubo pirm.
Estelle Bogdon

DETROIT, MICH. ŠIRDINGA PADĖKA Generolui Pranui Petroniui,

"TĖVIŠKĖS" DRAUGYSTĖS PIRMININKUI

Sių metų rugpjūčio mėnesį įvyko "Vilnius" skaitytojų ekskursija į Tarybų Lietuvą. Ekskursija pavyko nepaprastai gerai, visur važinėjome ir daug ko matėme. Dešimts dienų greit prabėgo.

Siuomi širdingai dėkojame generolui Pranui Petroniui, "Tėviškės" Draugijos Pirmininkui, kuris mus sutiko, priėmė ir suteikė mums malonią viešnagę. Dėkui jam už jo rūpestį ir draugiškumą.

ČESLOVAS KAUKARIS

ir

Visi "V" ekskursijos nariai

Laiškas iš Detroito

Gerbiami Vilniečiai:

Detroito spaudos piknikas po stogu įvyko rugsėjo 23 d. Skaitome gerai pavykusių. Turėjome pietus, veik visi pikniko darbuotojai jauni, šioje šalyje gimę. Jie ne tik dirbo, bet rėmė ir pinigais. Taipgi gražiai pikniko dalyviai-svečiai parėmė spaudos reikalus. Viso sukelta piknike \$1091.86 c.

Pikniko komitetas padalino minėtą pinigų sumą perpus "Vilniai" ir "Laisvei". "Vilniai" siunčiame \$545.93 c.

Draugiškai,

Detroito Pažangios Organizacijos
per St. Masytę

Ciceriečių žiniai

Ciceros Lietuvių Moterų klubo narių susirinkimas įvyks lapkričio 6 d., 12 val. dieną, Cicero Liuosybės salėje. Labai svarbu, kad daugiau narių atsilankytų ir rūpestingai aptartų klubo veiklos ir gyvavimo reikalus. Klubas yra atlikęs daug gražių darbų. Daug metų veikęs choras linksmino ciceriečius ir pažangius lietuvius savo žaviomis dainomis.

Nerasyšiu veiklos istorijos, tik prašau narių skaitlingai atsilankyti ir apsvarstyti visus klubą liečiančius reikalus.

Pirm. Estelle Bogden

PASIBRĖŽTA ATLIKTI DAUG DARBŲ

Spalio 6 d. įvyko "Vilnius" direktorių tarybos posėdis, į kurį atsilankė 7 direkcijos nariai, o 3 nedalyvavo.

Rūpestingai apkalbėti laikraštį liečiantys klausimai. Visur girdisi nusiskundimų sveikatos menkėjimu. Bet turime ir tokių draugų, kurie sirgdami lanko posėdžius. Štai prieš kelias dienas labai skaudžiai buvo sužeistas darbštusis "Vilnius" namo prižiūrėtojas Juozas Budris. Jį užgavo neatsargus automašinos vairuotojas. Laimė, kaulai neįlaužti, bet visas mėlynas ir ranka aptverta. Nežiūrint visų skausmų, jis dalyvavo posėdyje.

Redakcija skundėsi, kad mažai gauna kooperacijos iš kolonijų.

Nutarta suruošti masinis Didžiojo Spalio Revoliucijos minėjimas lapkričio 4 d., 12 val. dieną, "Vilnius" salėje.

Nutarta suruošti pasitikimas svečių iš Lietuvos spalio 23 d.

Kitas direkcijos posėdis įvyks lapkričio 3 d., 1 val. popiet, "Vilnius" salėje.

Sekr. J. M-nė

PADEKOJO IR PAREMĖ LAIKRAŠTĮ

Drg. Ona Liutkauskienė spalio 16 d. lankėsi "Vilnius" įstaigoje ir įteikė "Vilnius" paramai \$25. Įteikusi pasakė, kad tai jos ir jos dukros Dorothy Firth bei jos šeimos dovana "Vilniai" ir padėka visiems, kurie suteikė paslaugas laidojant jų mylimą brolių ir dėdę Petrą Berštoną. Ji sakė, kad jos velionis brolis buvo nuoširdus "Vilnius" ir viso pažangaus judėjimo rėmėjas, tad jo pagarbai ir įteikė dovaną "Vilnius" paramai.

Gražu, kad prisiminus savo artimuosius, nepamirštama paremti tai, ką jie gyvi būdami taip aukštai vertino.

Vilnietė

GRAŽI DOVANA LAIKRAŠČIUI

Gavome laiškutį nuo Charles Ustupas iš Brockton, Mass., kuriame buvo čekis sumoje \$53. Jis rašo, kad tai vietinės LLD 6 kuopos dovana laikraščiui.

Sveikintina LLD 6 kp. už nepamiršimą paremti pažangios spaudos.

V-tė

GAVOME VELIONĖS M. PAKŠIENĖS DOVANĄ

Nuoširdžioji pažangietė Marytė Pakšienė, gyvenusi Kenosha, Wis., mirė šių metų liepos 9 d. Ji ilgai sirgo, bet laikraščio "Vilnius" nepamiršdavo. Prieš mirtį sužinojusi, kad vyksta laikraščio "Vilnis" dalininkų suvažiavimas, ji paskambino drg. A. Strich ir paprašė pas ją atvykti. Kai atvyko, Marytė apgailėstavo dėl silpnos sveikatos negalinti niekur dalyvauti, įteikė A. Strich laišką, kuriame buvo \$400 ir prašė įteikti "Vilnius" administracijai, kad priskaitytų prie sveikinių.

Velionė artimų giminių neturėjo. Jos mylimas vyras Juozas K. Pakšis mirė 1959 m. birželio 9 d., o dukterėčia Anell Knutson gyvena Ventura, Cal., sesutė Ona Petruškevičienė Lietuvoje. Ją sergančią slaugė ir palaidojimu pasirūpino Dorothy Stafford. Šiomis dienomis D. Stafford prisiuntė velionės palikimą "Vilniai" \$200.

Smagu, kad žmonės ir sunkios ligos prispausti ir net mirties valandoje nepamiršta paremti savo pamėgto laikraščio. Velionė visą savo brandų gyvenimą buvo pažangios minties ir abu su velioniu vyru dažnai ir stambiai paremdavo pažangią spaudą. Ji tai padarė ir likusi viena.

Sios ištikimos darbo klasės dukros poelgis gali būti geru pavyzdžiu ir kitiems. Jos kilnus atminimas pasiliks nepamirštas jį pažinusių ir kartu veikusių pažangos labui.

Idėjos draugė

SUŽEISTAS JUOZAS BUDRIS

Pradžioje spalio drg. Juozas Budris ėjo prie 31 skersai Halsted St., bėgantis automašina nuo policijos jaunuolis skaudžiai užgavo einantį Juoza. Mačiusieji sako, kad trenkęs automobilis į Budrį, jį nusiųdė apie 6 pėdas. Atskubėjusi policija areštavo jaunuolį, o Juoza nuvežė į ligoninę. Po padarytų peršvietimų, gydytojai nustatė, kad kaulai nelūžę, tik smarkiai kojų šlaunys sumuštos veik pusė kūno juodai mėlyna.

Nežiūrint, kad Juozas jau peržengęs 87 metus ir taip skaudžiai sužeistas, rūpinasi "Vilnis" pasta-tio priežiūra.

Gaila to neribotai darbštaus ir pažangos labai atsidavusio draugo. Linkiu jam sėkmingo sveikatos atgavimo. **Vilniėtė**

MŪSŲ LIGONIAI

Aplankiau kai kuriuos mūsų vilniečius-draugus, kurių sveikata sumenkėjusi. Drg. Jonas Mažeika dabar jaučiasi geriau.

Drg. Antanas Andryauskas—"Tony Boy" gyvena pas A. Yakus, butas 505 4300 West Ford City Drive, Chicago, Ill. 60652. Jo sveikata gana menka. Jis turi gulėti lovoje, labai sunku jam vaikščioti. Kojos pasidarė neveiklios.

Drg. Viktoras Petrokas dabar gyvena tarpe "amerikonų", Roberts Senior Citizen Nursing Home, 8654 So. Leamington St. Jis čia apsigyveno prieš porą mėnesių, pardavęs savo namą. Jį aplankiau kelis kartus. Vis skundėsi senatvė. Mane pamatęs, labai apsidžiaugė. Daviau jam lietuviškų knygų ir laikraštį "Vilnis" pasiskaityti.

Drg. Morta Marquardt (buvusi Pliečkaitienė) po palaidojimo savo Jonelio, buvo labai susirgusi. Morta nepasidavė ir vėl gyvuoją, nors dar vis skundžiasi silpna sveikata. Jos adresas 3509 So. Union Ave., Chicago, Ill. 60609.

Būtų mieliems ligoniams malonu, jei juos draugai aplankytų ir sumažintų ilgesį. Sveiki jie visur dalyva-vo, kitus lankė ir skaitė laikraštį "Vilnis" ir jį rėmė. Tad jauskime už pareigą juos aplankyti ir nors trumpai valandėlei suteikti malonumą. **A. Litvinas**

DEŠIMTS METŲ BE LEONO JONIKO

Rodos dar taip neseniai drg. Leonas Jonikas buvo su mumis ir savo aštria plunksna nurodinėjo, kaip turime kovoti su darbo žmonių išnaudotojais ir kruvinių karų rengėjais, o štai lapkričio 3 d. bus dešimt metų kaip mes jo neturime gyvųjų tarpe. Jo mirtis buvo didelis nuostolis pažangiam lietuvių judėjimui, nes jis mokėjo ir galėjo piktam priešui satyros formoje, nurodyti jo žalingus darbus ir pasakyti savo draugams, kaip turime vesti neatlaidžią kovą prieš visą blogį.

Velionis Leonas buvo nepaprastų gabumų asmenybė. Nežiūrint, kad jis neturėjo progos vaikystėje ir jaunystėje paragauti mokslo, bet gyvendamas pats išmoko ne tik suprasti gėrį ir blogį, bet gabria žurnalistine ranka nurodyti kitiems, kaip būti naudingiems ne tik sau ir savo šeimai, bet ir visuomenei. Jis redagavo dienraštį "Vilnis" buvo atsakinguoju redaktorium.

Nebandysiu suminėti jo darbų, nes tam reiktų ištisos knygos. Šio trumpo raštelio tikslas—priminti jo idėjas draugams, kad Leono darbai yra gyvi ir nebus užmiršti iki mes gyvensime. Esu tikra, kad ir ateinančios kartos prisims jį.

Mes liūdime netekę patarėjo ir vado. **Julija M.**

Rugsėjo 30 d. mirė Antanas Viliamavičius (Williams), sulaukęs 86 metus. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 68 metus.

MIRĖ IR PALAIDOTA PAULINA JUŽENIENĖ

Ilgai sirgusi drg. Paulina Južėnienė mirė rugsėjo 24 d. Palaidota rugsėjo 26 d. iš Petkaus koplyčios Lietuvių Tautinėse kapinėse. Laidotuvės buvo privačios, nes velionė to pageidavo.

Velionė paliko nuliūdime penkis anūkus, taipgi sesutę kuri gyvena New Yorke.

Velionė buvo ilgametė ir aktyvi Roselando Lietuvių Moterų klubo narė, taipgi per eilę metų priklausė prie Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos. Skaitė laikraštį "Vilnis" ir dažnai pinigiskai paremdavo.

Gaila, kad palyginamai dar jauna moteris išsiskyrė iš gyvųjų tarpo.

Lai jai bus ramu ilsetis užmigusiai neatbundančiu miegu!

J. Urmonienė

Mirė

Rugsėjo 19 d. mirė Apolonija Plevokienė-Sležaitė, sulaukusi 83 m. a. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 67 metus.

Rugsėjo 21 d. mirė Vincas Mardosas, sulaukęs 67 m. a. Gimė Lietuvoje, Zarasų rajone. Šioje šalyje išgyveno 28 m.

Rugsėjo 22 d. mirė Adelė Satkauskienė, sulaukusi 83 m. a. Gimė Lietuvoje, Kaune. Šioje šalyje išgyveno daug metų.

Rugsėjo 23 d. mirė Bronislava Karazijienė-Gabartaitė, sulaukusi pusės amžiaus. Gimė Lietuvoje, Sakiuose. Šioje šalyje išgyveno 30 metų.

Rugsėjo 27 d. mirė Emilija Vasaitienė, sulaukusi senatvės. Gimė Lietuvoje, Žiezmarų miestelyje. Šioje šalyje išgyveno 68 metus.

Rugsėjo 26 d. mirė Petonėlė Chipienė-Urbonaitė, sulaukusi senatvės. Gimė Lietuvoje Tauragės rajone, Eržvilko apylinkėje, Ridiškių kaime. Šioje šalyje išgyveno 56 metus.

Rugsėjo 29 d. mirė Ona Jonaitienė, sulaukusi 89 m. a. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno daug metų.

Rugsėjo 30 d. mirė Klausutis Pūdyraitis, sulaukęs 46 m. a. Gimė Lietuvoje, Slavikuose. Šioje šalyje išgyveno 30 metų.

Rugsėjo 30 d. mirė Elena Jankauskienė, sulaukusi 73 m. a. Gimė Lietuvoje, Krekenavos apylinkėje. Šioje šalyje išgyveno 20 metų.

Spalio 4 d. mirė Marija Reitnėnienė-Vasauskaitė, sulaukusi senatvės. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje gyveno daug metų.

Spalio 7 d. mirė Juozas Strimaitis, sulaukęs 71 m. a. Gimė Lietuvoje, Šakių rajone, Lukšuose. Į šią šalį atvyko po antrojo pasaulinio karo.

Spalio 7 d. mirė Stasys Budraitis, sulaukęs 59 m. a. Gimė Lietuvoje, Kudirkos Naujamiestyje. Amerikoje išgyveno 30 metų.

Spalio 7 d. mirė Karolina Barauskienė, sulaukusi 93 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Rokiškio rajone, Salų apylinkėje, Jurkupių kaimu. Šioje šalyje išgyveno 31 metus.

Spalio 9 d. mirė Stasys Vyšniauskas, sulaukęs 60 m. a. Gimė Lietuvoje, Panevėžio rajone, Raguvėlės kaime. Šioje šalyje išgyveno 30 metų.

Spalio 9 d. mirė kun. Juozas S. Seštokas, sulaukęs 73 m. a. Gimė Boston, Mass. Augo Lietuvoje, vėliau grįžo į šią šalį.

Spalio 10 d. mirė Stefanija Stasiukaitienė-Radavičiūtė, sulaukusi 85 m. a. Gimė Lietuvoje, Varnių mieste. Šioje šalyje išgyveno 75 metus.

Spalio 10 dieną mirė Justinas Vaškevičius, sulaukęs 81 m. a. Gimė Lietuvoje, Vištyčio apylinkėje, Kaupiškių kaime. Šioje šalyje išgyveno 30 metų.

Spalio 10 d. mirė Danutė Juodienė-Kregždaitė, sulaukusi 48 m. a. Gimė Lietuvoje, Šakių rajone. Šioje šalyje išgyveno 29 metus.

Spalio 10 d. mirė Josephine Ruddy-Lekavičiūtė, sulaukusi 74 m. a. Gimė Čikago, Ill.

Spalio 11 d. mirė Antanas B. Benaitis, sulaukęs senatvės. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 70 metų.

Spalio 14 d. mirė Aldona Bandza-Norkaitytė, sulaukusi 55 m. a. Gimė Lietuvoje, Šakių rajone Kidulių apylinkėje, Rėžgelių kaime. Amer. išgyveno 15 m.

Spalio 14 d. mirė vienuolė Veronika Globis. Gimė Lietuvoje, Raseinių rajone. Šioje šalyje išgyveno 53 metus.

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Leono Joniko

Mirė 1969.XI.3

Prabėgo dešimt metų, kai iš mūsų tarpo išsiskyrė mylimas vyras, tėvas ir senelis, palikdamas mūsų širdyse amžiną ilgesį.

**Žmona ALISE
Sūnus LEONAS
Martė JOSCELYNE
Anūkai SHAWN ir NADIJA JONIKAI
Anukė KIM LUKE
Proanukai JOHN ir JAMIE LUKE**

Juozo Zlatkaus atminimui

Spalio 29 dieną sukaks dvidešimt treji metai, kai mirė Juozas Zlatkus. Jis palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse. Paėjo iš Lietuvos—Anykščių valsč., Jokubavos vienkiemio.

Tie dvidešimt treji metai praėjo liūdnai be mylimo patėvio Juozo Zlatkaus. Velionis buvo labai ramaus būdo ir kilnios širdies žmogus. Jis mums rūpinosi kaip tikrais savo vaikais.

Mes jo kilnų atminimą laikysime visada savo širdyse ir kupini didelės pagarbos jam lankysime jo kapą.

**Posūnis ZIGMANTAS BALTUŠIS
Martė VIVIAN ir Giminės**

MIRUS

John DeSchaaf

Reiškiu gilią užuojautą jo žmonai, broliui Louis, brolienei Nellie ir kitiem giminėm, artimiesiems ir draugam.

ALISĖ JONIKIENĖ

TRISDEŠIMT DVEJI METAI, KAI MIRĖ

Justinas Baltušis-Baltuška

[Gyveno Chicago, Ill.]

Paėjo iš Lietuvos, Anykščių valsčiaus, Šeiminiškių kaimo. Mirė 1947 metų spalio 29 dieną. Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse. Netikėta mirtis nuskynė dar stiprų ir veiklų žmogų, padarydama didelį širdies skausmą sūnui Zigmantui, marčiai Vivian, sūnėnui K. Danylai, kitiems giminėms ir draugams, kurių turėjo daug.

Dirbai naudingą darbą sau ir žmonijai, todėl kol gyvi būsime, neužmiršime Tavęs ir tavo kapo.

**Sūnus ZIGMANTAS ir VIVIAN BALTUŠIS,
ir K. DANYLA**